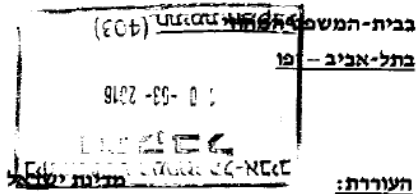

ע"ח 47724-01-16
בפני כבי השופט בני שגיא

באמצעות פרקליטות מחוז ת"א (פלילי)
רח' הנרייטה סולד 1, תל-אביב 61330
טל': 03-6970222; פקס: 03-6919108

- נ ג ד -

המשיבה:
חברת החדשות הישראלית בע"מ
ע"י בייכ עוה"ד די"ר ישגב נקדימון ואו דקלה בירן
משרד' ההשכלה 5, תל-אביב 67890
טל': 03-6239055; פקס: 03-5617969

- ידידי בית-המשפט:**
- 1. מועצת העיתונות בישראל**
ע"י בייכ ארנה לין ושות', משרד עורכות דין
מרח' קויפמן 4, תל-אביב 61330
טל': 03-5165757; פקס: 03-5165999
 - 2. ארגון העיתונאים בישראל - הסתדרות העובדים הכללית החדשה**
ע"י בייכ עוה"ד די"ר מורן סבוראי ואו אמיר בשח
מרח' בר כוכבא 23, בני ברק 5126002
טל': 03-7743000; פקס: 03-7743001

תגובה מטעם המשיבה

בהתאם להחלטת בית-המשפט הנכבד (כבי השופט בני שגיא) מתאריך 10.3.2016, חברת החדשות הישראלית בע"מ (להלן: חברת החדשות או המשיבה) מתכבדת בזאת להגיש את תגובתה לערר שהוגש על-ידי העוררת על החלטת בית-משפט השלום בתל-אביב - יפו (כבי השופט ירון גת) בצ"א 60775-10-15 מתאריך 6.1.2016, לביסוס עמדת המשיבה כי דין הערר – להידחות על-ידי בית-משפט נכבד זה.

א. רקע רלוונטי והחלטת בית-המשפט הנכבד קמא

1. חברת החדשות הינה בעלת הזיכיון לשידורי חדשות בערוץ השני של הטלוויזיה, בהתאם לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התשי"ן-1990 (להלן: חוק הרשות השנייה).
2. בתאריך 31.7.2015 חברת החדשות שידרה בתוכנית החדשות "אולפן שישי" בערוץ 2 כתבה של הכתב שלה לענייני משפט, מר גיא פלג, אודות גבי עינת הראל וזאת לאחר שהוגש כנגדה כתב אישום בגין עבירות של סרסרות, החזקת מקום לשם זנות, הלבנת הון ועבירות נוספות ולאחר שמשפטה החל להתנהל (להלן: הכתבה). במסגרת הכתבה הובאו דברים מפיה של גבי הראל ביחס לאירועים שהובילו להגשת כתב האישום כנגדה, אשר נאמרו על-ידה במסגרת ראיון עיתונאי שנערך עמה (להלן: הראיון) ושחלקים מתוכו נכללו בכתבה.
3. בתאריך 1.11.2015 – שלושה חודשים (!) לאחר שידור הכתבה - הומצא לחברת החדשות באמצעות הפקסימיליה צו להמצאת מסמכים, שניתן על-ידי בית-המשפט הנכבד קמא בתאריך 29.10.2015 ואשר מורה ל"ערוץ 2 וחברת מאקו" להעביר לידי משטרת ישראל "פרטים מלאים של כל חומרי הגלם של הכתבה בנושא ענת הראל אשר שודרה בתאריך 31.07.15 בתוכנית אולפן שישי לרבות... כלל חומרי הגלם ששימשו להכנת הכתבה" (צ"א 60775-10-15; להלן: הצו).
תצלום הצו מצ"ב כנספח א' לתגובה זו.
4. בבקשה למתן הצו, שהומצאה לחברת החדשות על-ידי משטרת ישראל, לא פורטו טעמים כלשהם לבקשה זולת הצהרת החוקרת שהופיעה בפני בית-המשפט הנכבד קמא לפיה: "מתנהלת חקירה בגין: הלבנת הון, סרסרות והחזקת מקום לשם זנות ויש לי יסוד סביר להניח כי בדי ערוץ 2 וחברת מאקו נמצאים החפצים והמסמכים המכילים פרטים הדרושים לצורך חקירה זו".
תצלום הבקשה למתן הצו מצ"ב כנספח ב' לתגובה זו.
5. בתאריך 22.11.2015 חברת החדשות הגישה לבית-המשפט הנכבד קמא בקשה לביטול הצו בנימוק שעל החומר נשא הצו חל חיסיון עיתונאי וכי בנסיבות העניין לא מתקיימים טעמים המצדיקים את הסרת החיסיון (להלן: הבקשה לביטול הצו).
תצלום הבקשה לביטול הצו מצ"ב כנספח ג' לתגובה זו.
6. בתאריך 17.12.2015 העוררת הגישה לבית-המשפט הנכבד קמא תגובה מטעמה לבקשה לביטול הצו (להלן: תגובת העוררת בבית-המשפט קמא). בתגובת העוררת בבית-המשפט קמא צוין, בין היתר, כי "החיסיון העיתונאי עוגן לאורך שנים בפסיקה והוא זוכה, ככלל, להגנת בתי המשפט. יחד עם זאת, הפסיקה מלמדת כי שאלת החיסיון על חומרי הגלם נעה בין גישות שונות לפיהן הגנת תכני המידע פחותה בחשיבותה, לבין מידת הפגיעה בפרטיות המקור" (סעיף 5 לתגובת העוררת בבית-המשפט קמא). העוררת טענה עוד, בין היתר, כי מדובר בחומר חקירה חשוב שקיים קשר הדוק בינו לבין כתב האישום שהוגש כנגד גבי הראל.
תצלום תגובת העוררת בבית-המשפט קמא מצ"ב כנספח ד' לתגובה זו.

7. בתאריך 6.1.2016 התקיים בבית-המשפט הנכבד קמא דיון בבקשה לביטול הצו. תצלום פרוטוקול הדיון בבית-המשפט הנכבד קמא מצ"ב כנספח ה לתגובה זו.
8. בתאריך 6.1.2016 ניתנה החלטת בית-המשפט הנכבד קמא, אשר קיבל את עמדתה של חברת החדשות והורה על ביטול הצו. תצלום החלטת בית-המשפט הנכבד קמא, נושא הערר שבכותרת, מצ"ב כנספח ו לתגובה זו.
9. בית-המשפט הנכבד קמא קבע, כי בחינת הרציונל לקיומו של חיסיון עיתונאי מובילה למסקנה כי יש מקום להחיל את החיסיון העיתונאי גם על תוכן מידע שנאסף במסגרת העבודה העיתונאית השוטפת ושאינו עלול להוביל לחשיפת מקורות. זאת לשם הבטחת קיומה של עיתונות חופשית המוזנת ממידע שוטף וחופשי המגיע אליה ללא חששות ומגבלות. בית-המשפט הנכבד קמא ציין בהקשר זה, כי קיים צורך לעודד את שיתוף הפעולה של הציבור עם העיתונות ונציגיה. חיובו של עיתונאי למסור מידע לרשויות החקירה פוגע בעצמאותו של העיתונאי ובאופן שבו העיתונות נתפסת בעיני הציבור והופך את העיתונאי למעין "קבלן משנה" של המשטרה. בית-המשפט הנכבד קמא קבע, כי דבר זה עלול להביא לחוסר אמון מצד הציבור כלפי התקשורת ולחוסר שיתוף פעולה עמה. כתוצאה מכך ייפגע האינטרס הציבורי בקיימה של עיתונות חופשית ואובייקטיבית.
10. בית-המשפט הנכבד קמא הוסיף, כי חיובו של עיתונאי להמציא חומר גלם מצולם של ראיון שנערך עם מקור מידע שלו שקול לגביית עדות ראייה או שמיעה של העיתונאי והפיכתו ל"עד תביעה" כנגד המרואייין. מצב דברים זה יפגע לבטח באמון של הציבור בעיתונות ובהעברת המידע השוטף והחופשי מהציבור לעיתונות.
11. עוד קבע בית-המשפט הנכבד קמא, כי חיובו של עיתונאי להעביר חומר שברשותו לרשויות החקירה עלול להוביל לשתי תוצאות שליליות עיקריות: ראשית, הוא עלול לפגוע באמינותו של העיתונאי ובחזות האובייקטיבית שלו וליצור טשטוש תחומים בין הרשות לבין כלי התקשורת, שתפקידו הוא בין היתר לפקח על הרשות ולבקר אותה. שנית, הוא עלול לגרום לכך שאנשים רבים יימנעו מלהתראיין ולמסור לעיתונאים מידע שלציבור יש עניין לקבלו.
12. בית-המשפט הנכבד קמא הוסיף וקבע, כי ניתן לראות ביחסים שבין העיתונאי לבין מוסר המידע כיחסים היוצרים מעין הסכם מכללא, שלפיו על החומר שלא שודר חל חיסיון והעיתונאי אינו רשאי למסור אותו לצדדים שלישיים כלשהם, ובפרט לרשויות אשר בכוונתן לעשות במידע שימוש מפליל כנגד מוסר המידע.
13. לאור טעמים אלה **בית-המשפט הנכבד קמא קבע, כי החיסיון העיתונאי משתרע גם על תוכן המידע שנאסף על-ידי העיתונאי במסגרת עבודתו העיתונאית השוטפת ושאינו עלול להוביל לחשיפת זהות המקור**. עם זאת, בית-המשפט הנכבד קמא סבר כי עוצמתו של חיסיון זה נמוכה יותר מהחיסיון העיתונאי החל על זהותו של מקור מידע, כך שעל מנת להתגבר על חיסיון זה הרשות תידרש לעמוד במבחנים מרוכבים יותר מאלה הנדרשים לשם התגברות על חיסיון המגן על זהות המקור.

14. בית-המשפט הנכבד קמא בחן את נסיבות העניין שלפניו בהתאם למבחן המשולש של רלוונטיות, מהותיות ונחיצות, אשר נקבע לעניין חיסיון עיתונאי על-די כב' הנשיא מאיר שמגר בב"ש 298/86 ציטרין נ' בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין במחוז תל אביב, פ"ד מא(2) 337 (1987) (להלן: עניין ציטרין; אסמכתא 1 בכרך האסמכתאות המצורף לתגובה זו (להלן: כרך האסמכתאות), תוך שהוא מפעיל אותו, בלשונו של בית-המשפט קמא, "בצורה מרוככת יותר שעה שמדובר בתוכן מידע שנאסף על ידי העיתונאי ושאינו עלול להוביל לחשיפת המקור". בית-המשפט הנכבד קמא היה מוכן לקבל את טענת העוררת כי המידע המבוקש הינו רלוונטי להליכי החקירה והמשפט המתנהלים כנגד גבי הראל וכי יש בו פוטנציאל לשמש כחומר ראיות בהליך המשפטי נגדה (רכיב הרלוונטיות). כמו כן בית-המשפט הנכבד קמא היה נכון לקבוע, כי העבירות בחן גבי הראל מואשמות הינן עבירות חמורות המתייחסות לעניין מהותי (רכיב המהותיות). בית-המשפט הנכבד קמא ציין, כי "ספק בעיניי אם מדובר בעבירות אליהן כיוון כב' הנשיא שמגר בעניין ציטרין", אך לאור הצורך להפעיל במקרה זה את המבחן המשולש באופן מרוכך הוא היה נכון לקבוע כי התקיים כאן גם רכיב המהותיות.

15. עם זאת, בית-המשפט הנכבד קמא בא לכלל מסקנה כי לא התקיים במקרה דנן רכיב הנחיצות של המבחן המשולש וזאת אף אם מבחן זה היה נבדק בצורה מרוככת. בית-המשפט הנכבד קמא קבע בהקשר זה, כי:

"הכתבה דן והצו שהוצא לבקשת המשיבה, הוצא בשלב בו החקירה כנגד הגב' הראל הסתיימה, הוגש כנגדה כתב אישום ומשפטה כבר החל להתנהל. על כן ברור כי בידי המשיבה ישנן די ראיות לביסוס הגשת כתב אישום כנגד הגב' הראל, וזאת גם ללא הידרשות לחומר הקיים בידי המבקשת [המשיבה-שבכאן – תוספת של הח"מ]. למיכך, גילוי המידע החסוי הקיים בידי המבקשת [המשיבה-שבכאן – תוספת של הח"מ] אינו חיוני ונחוץ במקרה דנן לעשיית צדק, שכן לא ניתן לומר שאין אפשרות אחרת לעשות משפט צדק ללא קבלת המידע. כמו כן, יש לזכור כי המשיבה [העוררת-שבכאן – תוספת של הח"מ] תוכל לעשות שימוש בחומרים שפורסמו ושודרו בכתבה במסגרת החקירה הנגדית של הגב' הראל גם אם לא תוכל להגישם כראיה".
(ההדגשות הוספו)

16. לפיכך, בית-המשפט הנכבד קמא בא לכלל מסקנה, כי העוררת לא הוכיחה את התקיימותם של תנאי המבחן המשולש, גם בגרסתו המרוככת כמצוין לעיל, "ועל כן האינטרס הציבורי בדבר עיתונות חופשית, אפקטיבית ואובייקטיבית, חופש הביטוי וחופש העיתונות הנגזר ממנו, גוברים על האינטרס הציבורי בקידום החקירה הפלילית והליכי המשפט במקרה דנן".

17. נימוק נוסף שבית-המשפט הנכבד קמא מנה לקבלת הבקשה לביטול הצו היה העובדה כי העוררת לא פעלה במקרה דנן בהתאם לנהליה שלה, היינו נוהל מס' 03.300 של האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל "עיתונאי – אישור זימון לחקירה ולעריכת חיפוש" (עודכן ביום 24.12.2006) (להלן: ההנחיות המנהליות). כך, לא בוצעה פניה מוקדמת למשיבה ולא הוצגו נתונים שלפיהם ניתן אישור של ראש האגף לחקירות ולמודיעין של משטרת ישראל להגשת הבקשה למתן הצו, תוך יידוע פרקליט המדינה.

18. בית-המשפט הנכבד קמא הוסיף, כי באופן כללי יש לנקוט בזהירות רבה בשימוש בצווים מכוח סעיף 43 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), תשכ"ט-1969 (להלן: פסדי"פ) כאשר מדובר בצו המכוון כנגד כלי תקשורת.
19. לבסוף בית-המשפט הנכבד קמא ציין, כי חלק מהחומרים הקיימים בידי המשיבה ואשר לא מורסמו כוללים, על-פי הנטען, גם שיחות שנערכו בין גבי הראל לבין עורך דינה, כך שקיימים במקרה דנן גם אינטרסים נוספים המצדיקים הטלת מגבלות על חשיפת החומר.
20. בית-המשפט הנכבד קמא נעתר אפוא לבקשת המשיבה והורה על ביטול הצו לנוכח קיומו של חיסיון עיתונאי על המידע נושא הצו, שלא ניתן להתגבר עליו בניסיונות המקרה דנן.
21. כפי שנבקש להראות להלן, בית-המשפט הנכבד קמא צדק בהחלטתו לקבל את הבקשה לביטול הצו מן הטעם שעל המידע נושא הצו חל חיסיון עיתונאי ומן הטעם שלא התקיים בניסיונות המקרה דנן המבחן המשולש שנקבע בהלכה הפסוקה להסרתו של חיסיון עיתונאי. עוד נבקש להראות, כי הטעמים הנוספים שבית-המשפט הנכבד קמא מנה בהחלטתו מצדיקים אף הם את דחיית הערר.

ב. הטיעון המשפטי והענייני הקורא לדחיית הערר

1.1. חיסיון עיתונאי על מידע שנאסף על-ידי עיתונאי ולא מורסם

22. עמדתה העקרונית של חברת החדשות, אשר התקבלה בהחלטות של בית-המשפט הנכבד קמא, היא כי זכותה לחיסיון עיתונאי משתרעת גם על תוכן המידע שנאסף על-ידי עיתונאי במסגרת העבודה העיתונאית השוטפת וכי בניסיונות העניין זכותה לחיסיון עיתונאי על המידע הגולמי שבידיה גוברת ועדיפה על האינטרס הקיים לכאורה בהליך החקירה שבכאן.

1.1א). הרציונלים הניצבים בבסיסו של החיסיון העיתונאי: חופש הביטוי והעיתונות, זכות הציבור לדעת, הזכות לאסוף מידע והחשש מהתייבשות "מעין המידע"

חופש הביטוי

23. חופש הביטוי הינו זכותם של אדם, קבוצה או תאגיד בחברה חופשית לפרסם מידע ולהביא את דעותיהם והשקפותיהם כאוות נפשם מזה, לשמוע מידע דעות שמקורם באחרים מזה, ולהגיב למידע ולדעות אלה מזה.

ראו ע"א 723/74 הוצאת עתון "הארץ" בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 281, 294 (1977); ד"י 9/77 חברת החשמל לישראל בע"מ נ' הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, פ"ד לב(3) 337, 343 (1978); בג"ץ 14/86 לאור נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד מא(1) 421, 433 (1987); בג"ץ 2194/06 מפלגת שינוי – מפלגת המרכז נ' יושבת ראש ועדת הבחירות המרכזית, כב' השופטת דורית ביניש, פסי 10 לפסק דינו של כב' הנשיא אהרן ברק (28.6.2006).

24. נפקות העובדה כי מדובר בחופש או חירות הינה כי קיים איסור לפגוע בחופש הביטוי מזה, וקיימת חובה להגן עליו מפני התערבות חיצונית – שלטונית או אחרת – מזה, חובה המוטלת על השלטון. זאת כמוכן בהתאם למבחנים שנקבעו לעניין זה בדיון.
ראו בג"ץ 606/93 קידום יזמות ומו"לות (1981) בע"מ נ' רשות השידור, פ"ד מח(2) 1, 9 (1994); בג"ץ 316/03 בכרי נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נח(1) 260, 249 (2003); בג"ץ 10203/03 "המפקד הלאומי" נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסי 14 לפסק דינה של כבי השופטת אילה פרוקצ'יה (20.8.2008) (להלן: עניין המפקד הלאומי); בג"ץ 2557/05 מטה הרוב נ' משטרת ישראל, פסי 14 לפסק דינו של כבי הנשיא ברק (12.12.2006).

חופש העיתונות

25. אחת הזכויות המרכזיות הכלולות בחופש הביטוי היא חופש העיתונות. ראו רע"פ 761/12 מדינת ישראל נ' מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ, פסי ע"ג לפסק דינו של כבי השופט אליקים רובינשטיין (29.11.2012) (להלן: עניין מקור ראשון; אסמכתא 2 בכרך האסמכתאות). כפי שכתב כבי השופט יצחק זמיר בדני"א 7325/95 ידיעות אחרונות בע"מ נ' קראוס, פ"ד נב(3) 1, 53 (1998) –

"עיתונות חופשית היא לא רק תוצאה הכרחית של דמוקרטיה, אלא היא גם תנאי הכרחי לדמוקרטיה. היא תנאי הכרחי למשטר ייצוגי, לממשל תקין והוגן, לחירויות האדם. בפתל היא יכולה לשמש נייר לקמוס של הדמוקרטיה: יש עיתונות חופשית – יש דמוקרטיה; אין עיתונות חופשית – אין דמוקרטיה".

אכן, כפי שקבע כבי הנשיא ברק בבג"ץ 680/88 שניצר נ' הצנזור הצבאי הראשי, מר יצחק שני, פ"ד מב(4) 617, 643 (1988):

"[על העיתונות] מוטל התפקיד לחשוף ליקויים ולהתריע עליהם. אין לקיים משטר חופשי בלא עיתונות חופשית. על כן יש לאפשר לעיתונות למלא את תפקידה..."

כבי המשנה לנשיאה אליעזר ריבלין ציין בע"א 751/10 פלוני נ' דיין-אורבך, בפסי 80 לפסק דינו (8.2.2012) (להלן: ע"א דיין-אורבך), כי:

"לעיתונות החופשית תפקיד קריטי בחברה הדמוקרטית המודרנית. תפקידה מתבטא, בין היתר, בהיותה גורם בדיקה, ביקורת ופיקוח חיצוני על פועלן של רשויות המדינה השונות... לעיתונות תפקיד חשוב בהבעת ביקורת על מעשי השלטון ובחשיפת תופעות שליליות והבאתן לידיעת הציבור. העיתונות היא הזירה הציבורית שבה מתאפשר שוק דעות יעיל. יש לה תפקיד מפתח בהבאת מידע אקטואלי לעיני הציבור ובהעלאת המודעות לסוגיות בעלות חשיבות ציבורית. תפקיד זה משקף לא רק את זכותו של העיתונאי להשמיע אלא – בעיקר – את זכות הפרט לקבל מידע".

כבי השופט עוזי פוגלמן כתב בהקשר זה בע"א דיין-אורבך, בפס' 17 לפסק דינו, כי:

"בימינו, תקשורת ההמונים היא כיכר העיר, האגורה, המקום שאליו מגיע הציבור כדי לקבל מידע ולהאזין לדעות שונות. אך תפקידה של העיתונות אינו מתמצה בדיווח על אירועים בעלי עניין לציבור, וגם אינו מסתכם במתן במה לדעות שונות. מקובל גם לומר כי התקשורת היא זו שקובעת את השיח הציבורי, על-ידי העלאת נושאים מסוימים לדיון (והשמטתם של נושאים אחרים מסדר היום). תפקיד מהותי נוסף של התקשורת בעידן המודרני הוא "עיתונות חוקרת" (investigative journalism), המנסה לחשוף מידע הנסתר מהעין בנושאים בעלי עניין ציבורי, לידיעת הציבור הרחב".

הנה כי כן, כדברי כבי השופטת פרוקצ'יה בעניין **המפקד הלאומי**, בפס' 15 לפסק דינה, "לתקשורת הכתובה, המשודרת והמצולמת תפקיד מרכזי במימוש חופש הביטוי בחברה דמוקרטית".

זכות הציבור לדעת

26. זכות נוספת הבאה בגדרו של חופש הביטוי היא הזכות לדעת ולהיחשף למידע, הידועה כ"זכות הציבור לדעת".

ראו עע"ם 6013/04 **מדינת ישראל, משרד התחבורה נ' חברת החדשות הישראלית בע"מ**, פ"ד ס(4) 60, 75 (2006) (להלן: עניין **חברת החדשות**); בג"ץ 243/62 **אולפני הסרטה בישראל בע"מ נ' גרי**, פ"ד טז 2407, 2415, 2418, 2426 (1962).

מימוש זכות הציבור לדעת תורם לגיבוש סדר היום הציבורי ועמדותיהם של הפרטים בחברה באמצעות ליבון של בעיות והחלפה חופשית של דעות על בסיס המידע שפורסם.

ראו בג"ץ 258/07 **גלאון נ' ועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המערכה בלבנון 2006**, פס' 6 לפסק דינה של כבי הנשיאה דורית ביניש (6.2.2007); בג"ץ 5771/93 **ציריין נ' שר המשפטים**, פ"ד מח(1) 661, 672 (1993); ע"א 10281/03 **קורן נ' ארגוב**, פס' 9 (12.12.2006).
אכן, "זכות הציבור לדעת", כשמה כן היא. זו זכותו של כל אחד מבני הציבור לשמוע, להבין, לגבש עמדה, להתווכח ולשכנע" (בג"ץ 6126/94 **סנש נ' רשות השידור**, פ"ד נג(3) 817, 830 (1999)).

הגשמת זכות הציבור לדעת באמצעות חופש העיתונות

27. כלי התקשורת העיתונאיים מפרסמים מידע לציבור ובכך הם מאפשרים לו לממש את זכותו לדעת. הם משמשים כבמה מרכזית לוויכוחים בין עמדות שונות ובכך מגשימים את חופש הביטוי של פרטים שונים בחברה.

ראו בג"ץ 372/84 **קלופפר נוה נ' שר החינוך והתרבות**, פ"ד לח(3) 233, 238-239 (1984); בג"ץ 399/85 **כהנא נ' הוועד המנהל של רשות השידור**, פ"ד מא(3) 255, 269 (1987) (להלן: עניין **כהנא**).

העיתונאים מפרסמים עובדות ומביעים דעות ועמדות של עצמם, ובכך מגשימים את חופש הביטוי שלהם. אכן, העיתונאי המדווח, החוקר והמנתח נתפס כמי שממלא תפקיד מרכזי בחיים הדמוקרטיים.

ראו בג"ץ 2148/94 גלברט נ' כבוד נשיא בית המשפט העליון ויו"ר ועדת החקירה לבדיקת ארוע הטבח בחברון, השופט מאיר שמגר, פ"ד מח(3) 603, 573 (1994).

28. העיתונאים נתפסים אפוא כשליחיו של הציבור או כזרועו הארוכה בהגשמת החירויות הכלולות באגד המרכיב את חופש הביטוי.

ראו בג"ץ 509/80 יונס נ' מנכ"ל משרד ראש הממשלה, פ"ד לה(3) 594, 589 (1981); בשי"פ 5759/04 תורג'מן נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6) 662, 658 (2004); עניין חברת החדשות, בעמ' 93; ע"פ 5877/00 יאנוס נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(2) 111, 97 (2004); ע"א 7759/01 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' משרד המשפטים, פ"ד נח(5) 161, 150 (2004); בג"ץ 5771/93 ציטרין נ' שר המשפטים, פ"ד מח(1) 673, 661 (1993).

חופש הביטוי והעיתונות – מזכויות יסוד הלכתיות לזכויות חוקתיות

29. חופש הביטוי וחופש העיתונות הוכרו כבר לפני שנים רבות בפסיקת בית-המשפט העליון כזכויות יסוד מעלות. חופש הביטוי יניצב בראש החירויות שעליהן מבוססת דמוקרטיה" [רע"א 3007/02 יצחק נ' מוזס, פ"ד נו(6) 598, 592 (1998)] ומהווה "זכות עילאית" [בג"ץ 73/53 חברת "קול העם" בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז 878, 871 (1953)]. הוא נתפס כ"נשמת אפה של הדמוקרטיה" [עניין כהטג, בעמ' 267] וכ"ציפור נפשה" [ע"פ 255/68 מדינת ישראל נ' בן משה, פ"ד כב(2) 427, 435 (1968)]. הוא הוכר כ"ערך מרכזי שבלעדיו חברה חופשית אינה יכולה להתקיים" וכ"סם החיים של הדמוקרטיה" [עניין המפקד הלאומי, פ"ס 13 לפסק דינה של כבי השופטת פרוקצ'יה]. נפסק, כי חופש הביטוי הינו חירות "שיש שניה לה אך אין קודמת לה" [ע"א זיין-אורבך, פ"ס 62 לפסק דינו של כבי המשנה לנשיאה ריבלין].

30. בשנים האחרונות חופש הביטוי הוכר בפסיקת בית-המשפט העליון כזכות חוקתית המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

ראו דני"א 2121/12 פלוני נ' זיין-אורבך, פ"ס ל"ו לפסק דינו של כבי השופט רובינשטיין, פ"ס 1 ו-13 לפסק דינה של כבי השופטת עדנה ארבל, פ"ס 3 לפסק דינו של כבי השופט ניל הנדל, פ"ס 3 לפסק דינו של כבי השופט סלים גיבראן (18.9.2014); עניין מקור ראשון, פ"ס ע"ב לפסק דינו של כבי השופט רובינשטיין; ע"א זיין-אורבך, פ"ס 119 לפסק דינו של כבי המשנה לנשיאה ריבלין, פ"ס 5 לפסק דינו של כבי השופט פוגלמן, פ"ס 2 לפסק דינו של כבי השופט יצחק עמית (8.2.2012); דני"פ 7383/08 אונגרפלד נ' מדינת ישראל, פ"ס 21 לפסק דינה של כבי השופטת פרוקצ'יה, פ"ס 4-5 לפסק דינו של כבי השופט גיבראן, פ"ס 1 לפסק דינה של כבי השופטת אסתר חיות, פ"ס 5 לפסק דינה של כבי השופטת ארבל (11.7.2011); בג"ץ 8988/06 משי זהב נ' אילן פרנקו, מפקד מחוז ירושלים, פ"ס 10 לפסק דינה של כבי הנשיאה ביניש (27.12.2006); ע"א 10281/03 קורן נ' ארגוב, פ"ס 9 (12.12.2006); רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר, פ"ס 13 לפסק דינה של כבי השופטת פרוקצ'יה, פ"ס 3 ו-15 לפסק דינה של כבי השופטת ארבל, פ"ס 10 לפסק דינו של כבי המשנה לנשיאה ריבלין (12.11.2006); עניין חברת החדשות, בעמ' 86; ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 566-565, 558 (2004); רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה(5) 510, 518 (2001); בג"ץ 4804/94 חברת סטיישן פילם נ' המועצה לביקורת סרטים, פ"ד נ(5) 672, 661 (1997); עע"א 4463/94 גולן נ' שירות בתי הסוהר, פ"ד

(4) 136, 152-153 (1996); רע"א 2687/92 גבע נ' **חברת וולט דיסני**, פ"ד מח(1) 251, 264 (1993).

בהתאם לכך, יש לראות בחופש העיתונות כנכלל במסגרת זכויות היסוד החוקתיות. ראו ע"פ 8445/11 **קס נ' מדינת ישראל**, פסי 8 פסק דינו של כבי השופט חנן מלצר (31.12.2012) (להלן: עניין **קס**; אסמכתא 3 בכרך האסמכתאות).

הזכות לאסוף מידע והחיסיון העיתונאי

31. ברי כי על מנת להגשים את הזכות לדעת ולממש את חופש העיתונות נדרשים העיתונאים להשיג את המידע שיוזרם על-ידיהם לציבור. לשם כך הוכרה הזכות לאסוף מידע כחלק מחופש העיתונות. בית-המשפט העליון קבע, כי מערכת מדינית חופשית ודמוקרטית והעדר אמצעים נאותים לאיסוף מידע ולפרסומו הם דבר והיפוכו, ואינם יכולים להתקיים בצוותא חדא.

ראו עניין **ציטרין** (אסמכתא 1), בעמ' 356-357.

עוד נקבע, כי הזכות לאסוף מידע כוללת בחובה את הצורך להגן על מקורות המידע. ההצדקה להגנה זו נובעת מהישענות העיתונאים על מקורות המידע, מן העובדה שיחסי אמון הם חיוניים להשגת מידע ומההשפעה המרתיעה שעלולה להיות על מקורות כתוצאה מהפרת יחסי אמון אלה.

ראו עניין **ציטרין** (אסמכתא 1), בעמ' 356-357; בג"ץ 1736/10 **ליברמן נ' מנהל המחלקה לחקירות שוטרים**, פסי כ"ה לפסק דינו של כבי השופט רובינשטיין (2.10.2011) (אסמכתא 4 בכרך האסמכתאות).

כיבוד גישתם של עיתונאים למקורות מידע נתפס אפוא כתנאי למימוש זכות הציבור לדעת. ראו ע"א 7759/01 **הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' משרד המשפטים**, פ"ד נח(5) 150, 160 (2004); בג"ץ 5771/93 **ציטרין נ' שר המשפטים**, פ"ד מח(1) 661, 673 (1993).

כפי שכתב כבי השופט רובינשטיין, "הגשמת חופש העיתונות מותנית בזרימת מידע חופשית ורציפה לציבור. מערכת היחסים שבין עיתונאי לבין מקורותיו היא 'מרכז העצבים' של תהליך זה; איסוף מידע אפקטיבי מצדיק הגנה על מקורות המידע, בכפוף להגבלות שבפרשת **ציטרין**. היעדר הגנה ראויה מעמיד את מקורות המידע ביסכנת התייבשות" (עניין **מקור ראשון**, אסמכתא 2, פסי ע"ד לפסק דינו של כבי השופט רובינשטיין; ההדגשה הוספה).

32. כצעד ראשון להגשמת תכלית זו בית-המשפט העליון פתח את החיסיון העיתונאי על זהות מקור מידע ועל מידע העלול להביא לזיהויו של המקור.

ראו עניין **ציטרין** (אסמכתא 1); עניין **מקור ראשון** (אסמכתא 2); עניין **קס** (אסמכתא 3), פסי 8 לפסק דינו של כבי השופט מלצר; בג"ץ 3815/90 **גילת נ' מר רוני מילוא – שר המשטרה**, פ"ד מה(3) 414, 426-427 (1991); ע"א 3199/93 **קראוס נ' ידיעות אחרונות בע"מ**, פ"ד מט(2) 843, 875-876 (1995); רע"א 3254/96 **רשת שוקן בע"מ נ' חברת הכשרת הישוב בישראל בע"מ**, פ"ד נא(1) 49, 53, 58 (1997).

33. כפי שקבע כבי הנשיא שמגר בעניין **ציטרין**, "זכותו של העיתונאי לחיסיון מפני החובה לגילוי מקורות המידע שלו יונקת מעקרונות חופש הביטוי ומהווה, לכן, נדבך חשוב במערכת הזכויות והחירויות, עליהן מושתת משטרנו הדמוקרטי" (עניין **ציטרין** (אסמכתא 1), בעמ' 357). כבי

השופט רובינשטיין קבע בהקשר זה, כי "בהיקפו של החיסיון העיתונאי יש כדי להשפיע... על יכולת העיתונאי למלא את תפקידו. החיסיון מאפשר לעיתונאי חופש פעולה להשיג מקורות ולאמתם, לנכוח באירועים ולסקרם, ולחזור לאיתור מידע. הטעם שבבסיס הגנה זו אינו עניינו הפרטיקולרי של עיתון או עיתונאי; מקורו באינטרס הציבורי בקיומה... הגנה על מקורות מידע כרוכה איפוא בחופש העיתונות" [עניין **מקור ראשון** (אסמכתא 2), פסי' ע"ד לפסק דינו של כבי השופט רובינשטיין].

34. בעניין **קס** (אסמכתא 3) כבי השופט מלצר קבע, כי "העיתון והעיתונאי... בקבלם מידע (אפילו הוא סודי ולא בר גילוי לגורם בלתי מוסמך), ובפרסום דברים המתבססים על המידע האמור (בישראל – לאחר שהחומר הבטחוני עבר צנזורה) – עושים שליחות למען הציבור ולמען זכות לדעת. לכן, בעשותם כן, הם ראויים ככלל (עם חריגים מצומצמים ונדירים) למספר התחשבויות... (ובהו – תוספת של הח"מ) הקניית חיסיון עיתונאי" [שם, בפסי' 8 לפסק דינו; ההדגשה הוספה].

35. הרציונל הניצב בבסיסו של החיסיון העיתונאי מתמצה אפוא בדבריו הבאים של כבי הנשיא שמגר בעניין **ציטרין** (אסמכתא 1): "הסרת החיסיון מולידה רתיעה מפני הגילוי של המידע, ורתיעה זו מונעת מידע מן הציבור. עיתונות ללא מקורות מידע היא כנחל אכזב שמימיו יבשו, והחופש לפרסמה הופך אז לחסר משמעות" [שם, בעמ' 364; ההדגשה הוספה].

ב1. הרף הגבוה שהוצב בפסיקה להסרת חיסיון עיתונאי

36. המבחן שנקבע להסרתו של החיסיון העיתונאי (היחסי) עוצב אף הוא באופן שנועד לבצר את חופש העיתונות ולהביא לכך שהחיסיון העיתונאי יוסר רק במקרים קיצוניים, חריגים יוצאי דופן. החיסיון העיתונאי יכול להיות מוסר רק בהתקיים מבחן הכולל שלושה רכיבים מצטברים של רלוונטיות, מהותיות ונחיצות (להלן: המבחן המשולש). בעניין **ציטרין** (אסמכתא 1) קבע כבי הנשיא מאיר שמגר, בהקשר של גילוי מקורות המידע של עיתונאי, כי אין להתיר את הפעלת סמכותו של בית-המשפט לכופף על עיתונאי לגלות את מקורותיו כדבר שבשגרה, שכן "חוב סיסוני ללא אבחנה ינגוד מניה וביה את קיומה של חירות הביטוי כהתגשמותה בשלוחתה שהיא חופש העיתונות" [שם, בעמ' 360; ההדגשה של הח"מ].

לפיכך, כבי הנשיא שמגר קבע כי -

"אין להצר את תחומה של זכות היסוד האמורה ככל שהדבר מתייחס לגילוי מקורות מידע, אלא אם הדבר **רלבנטי** להליכים לפי המבחנים המשפטיים המקובלים, ובנוסף לכך ובנפרד מכך, אם לדעת בית המשפט הדבר **חיוני** ובעל חשיבות לשם עשיית צדק בנושא מהותי... נושא מהותי פירושו, כי המדובר בפשע או בעוון בעלי תוצאות או משמעות מהותיות או במעשה עוולה חמור, שלגביו נדרש הגילוי מאחר שאין אפשרות לעשות משפט צדק ללא קבלת המידע... ההגנה על מקורות המידע אינה צריכה להתבטל בשל טעמים שמשקלם אינו רב; רק צורך, שהוא מהותי מבחינת אופי הנושא ובעל משקל כבד מבחינת נחיצות העדות במקרה המסוים... הוא שיכול להצדיק הסרתו של החיסיון היחסי בנושא של מקורות המידע. קרי, המבחן הוא משולש:

- (א) ראשית, נבחנת הרלוואנטיות של השאלה;
 (ב) שנית, נבחן אם אכן מדובר בעניין מהותי, כמבואר לעיל;
 (ג) שלישית, נבחן אם המידע אכן זרוש במקרה הקונקרטי הנמצא בדיון, היינו, אם אין אפשרות להישען על ראיות אחרות מבלי לזרוש גילוי של מקורות המידע".
 [שם, בעמ' 361; ההדגשות הוספו]

11(ג). חיסיון עיתונאי על מידע שטאסף על-ידי עיתונאי ולא מורסם

פסק הדין בעניין מקור ראשון

37. כפי שראינו לעיל, בעניין **מקור ראשון** (אסמכתא 2) בית-המשפט העליון הרחיב את החיסיון העיתונאי והחיל אותו גם על מידע העשוי להביא לזיהויו של מקור. בית-המשפט הותיר בצריך עיון את השאלה אם חיסיון עיתונאי יחול גם על תוכנו של מידע הנאסף על-ידי עיתונאי, שאינו מביא לזיהויו של מקור מידע [עניין **מקור ראשון**, פסי פ"א ר-צ"א לפסק דינו של כבי השופט רובינשטיין, פסי 3 לפסק דינו של כבי השופט עמית ופסק דינו של כבי השופט פוגלמן].

ההנחיות המנהליות של העוררת

38. עם זאת, משטרת ישראל – שהיא למעשה העוררת בתיק דני – ראתה להחיל במסגרת ההנחיות המנהליות שלה את החיסיון העיתונאי גם על מידע שטאסף על-ידי עיתונאי במסגרת עבודתו ולא רק על זהותם של מקורות מידע. וכך קובע בהקשר זה נוהל מס' 03.300 של האגף לחקירות ולמוזיעין במשטרת ישראל "עיתונאי – אישור זימון לחקירה ולעריכת חיפוש" (עודכן ביום 24.12.2006) (אסמכתא 5 בכרך האסמכתאות; להלן: ההנחיות המנהליות):

"עקרוטת פסק הדין [בעניין ציטרין – תוספת של הח"מ] אומצו על ידי המשטרה לגבי עיתונאי, כעד... בכל מקרה בו מתעורר הצורך... לתפוס חומר שברשותו ואשר הגיע אליו תוך כדי עבודתו כעיתונאי..."

בביצוע פעולות חקירה מעין אלה – יש משום פגיעה בעקרון חופש הביטוי עליו מושגת המשטר במדינה דמוקרטית, ועל כן נדרשת המשטרה לנהוג באיפוק רב בהפעלת סמכויותיה עפ"י חוק ולהפעילן רק לאחר מיצוי כל הדרכים החלופיות בחקירה".

[סעיפים 1(ב)-(ג) להנחיות המנהליות; ההדגשות הוספו]

39. ההנחיות המנהליות מוסיפות וקובעות, כי אם –

"התעורר הצורך לפנות לבית המשפט בבקשה כלשהי שיש עמה, או שיכולה להיות עמה, פגיעה בחיסיון עיתונאי – יכריע ראש אגף לחקירות ולמוזיעין, בהתבסס על השיקולים המנויים בסעיף קטן (1) דלעיל, ויביא את הדבר לידיעתו של פרקליט המדינה".

[סעיף 3(ד)2) להנחיות המנהליות; ההדגשות הוספו]

יצוין, כי השיקולים האמורים שאותם צריך ראש האגף לחקירות ולמודיעין לשקול, אשר מנויים בסעיף קטן 3(ג)1 להנחיות המנהליות, הינם כדלקמן:

(1) הממונה על החקירה בחן את כל הדרכים החילופיות להשגת המידע ומצא כי אין ביכולתו להשיגם בדרך סבירה אחרת;

(2) נשקלה מידת נחיצות המידע וראו הראיות המופקות מההליך;

(3) חומרת העבירה.

40. סעיף 3(ה) להנחיות המנהליות קובע, כי "בטרם יקבל ר' האגף לחקירות ולמודיעין את החלטתו, יידע את המפקח"ל ויקבל את אישורו".

41. כפי שנראה להלן, בית-המשפט הנכבד קמא צדק בקבעו כי העוררת לא מילאה אחר הנחיותיה שלה. טעם זה מצדיק אף הוא את דחייתו של הערר.

משפט משווה

42. עיון בשיטות משפט אחרות מלמד, כי חיסיון עיתונאי חל בהן גם על תוכן המידע שנאסף על-ידי עיתונאי במסגרת העבודה העיתונאית השוטפת ולא פורסם.

חיסיון עיתונאי על מידע במשפט הפדרלי של ארה"ב

43. בתי-משפט פדרליים לערעורים בארה"ב קבעו לא אחת, כי החיסיון העיתונאי חל גם על תוכנו של מידע שנאסף על-ידי עיתונאי ולא רק על זהותם של מקורות המידע שלו. זאת אף אם במסגרת איוון האינטרסים תינתן לחיסיון זה הגנה פחותה במידה מסוימת מזו הניתנת לחיסיון עיתונאי על זהות של מקורות מידע.

44. כך, למשל, בפסק הדין (3rd Cir. 1980) 139, 147 F.2d U.S. v. Cuthbertson (להלן: עניין Cuthbertson; אסמכתא 6 בכרך האסמכתאות) קבע בית-המשפט הפדרלי לערעורים של ה-3rd Circuit כי חיסיון עיתונאי אינו יכול להיות מוגבל רק להגנה על מקורות מידע. בית-המשפט הסביר, כי חיובו של עיתונאי להמציא חומר שנאסף על-ידו ולא פורסם מהווה חדירה משמעותית לתהליך איסוף המידע החדשותי ועריכתו. בדומה לחשיפה כפויה של זהות מקורות גם חשיפה כפויה של מידע עלולה לפגוע באופן מהותי בזרימה חופשית של מידע לציבור, המהווה את האינטרס הניצב בבסיסו של החיסיון העיתונאי. ובמילותיו של נשיא בית-המשפט, השופט Seitz:

"We do not think that the privilege can be limited solely to protection of sources. The compelled production of a reporter's resource materials can constitute a significant intrusion into the newsgathering and editorial processes... Like the compelled disclosure of confidential sources, it may substantially

undercut the public policy favoring the free flow of information to the public that is the foundation for the privilege... Therefore, we hold that the privilege extends to unpublished materials in the possession of CBS".

[ההדגשות הוספו]

ראו גם *In re Madden*, 151 F.3d 125 (3rd Cir. 1998) (אסמכתא 7 בכרך האסמכתאות).

45. בפסק הדין *U.S. v. LaRouche Campaign*, 841 F.2d 1176, 1181-1182 (1st Cir. 1988) (להלן: עניין *LaRouche Campaign*; אסמכתא 8 בכרך האסמכתאות) בית-המשפט הפדרלי לערעורים של ה-1st Circuit קבע, כי חיוב תדיר של עיתונאים בחשיפה של חומרי גלם מצולמים וכתובים ושל חומר אחר שלא פורסם, גם אם אינו סודי, מהווה איום על העבודה העיתונאית. בית-המשפט הוסיף, כי רשויות החקירה אינן רשאיות להפוך את העיתונאים וכלי התקשורת לרוע חקירתית שלהן (investigative arm of government). וכדברי בית-המשפט:

"We discern a lurking and subtle threat to journalists and their employers if disclosure of outtakes, notes, and other unused information, even if nonconfidential, becomes routine and casually, if not cavalierly, compelled.

To the extent that compelled disclosure becomes commonplace, it seems likely indeed that internal policies of destruction of materials may be devised and choices as to subject matter made, which could be keyed to avoiding disclosure requests or compliance therewith rather than to the basic function of providing news and comment. In addition, frequency of subpoenas would not only preempt the otherwise productive time of journalists and other employees but measurably increase expenditures for legal fees. Finally, observing Justice Powell's essential concurring opinion in *Branzburg*, "certainly, we do not hold . . . that state and federal authorities are free to annex the news media as an investigative arm of government".

[ההדגשות הוספו]

46. בדומה לכך קבע בית-המשפט הפדרלי לערעורים של ה-9th Circuit בפסק הדין *Shoen v. Shoen*, 21 Med L. Rptr. 1961, 1966 (9th Cir. 1993) (להלן: עניין *Shoen I*; אסמכתא 9 בכרך האסמכתאות), כי " **...the journalist's privilege applies to a journalist's resource materials even in the absence of the element of confidentiality**"

[ההדגשה הוספה]

47. שנתיים לאחר מכן כתב אותו בית-משפט בפסק הדין -Shoen v. Shoen, 48 F.3d 412, 415 (9th Cir. 1995) (להלן: עניין Shoen II; אסמכתא 10 בכרך האסמכתאות) דברים נוקבים באים ביחס להצדקות להכרה בחיסיון עיתונאי על מידע שנאסף על-ידי עיתונאי במסגרת עבודתו ועל התוצאות הקשות הנובעות מחיובו לחשוף חומר כזה, וקבע כי לאורם חיוב עיתונאי במסירת מידע כזה צריך להיות חריג ולא הכלל:

"... we recognize that routine court-compelled disclosure of research materials poses a serious threat to the vitality of the newsgathering process... The *Shoen I* court, in its discussion of whether the journalist's privilege applies in the absence of confidentiality, listed the following interests of the media in avoiding compliance with discovery requests:

"the threat of administrative and judicial intrusion into the newsgathering and editorial process; the disadvantage of a journalist appearing to be an investigative arm of the judicial system or a research tool of government or of a private party; the disincentive to compile and preserve non-broadcast material; and the burden on journalists' time and resources in responding to subpoenas."... The test we adopt must therefore ensure that compelled disclosure is the exception, not the rule".

[ההדגשות הוספו]

חיסיון עיתונאי על מידע במשפט מדינתי בארה"ב

48. מדינות רבות בארה"ב חוקקו חוקי חיסיון עיתונאי, החלים גם על מידע ולא רק על זהותם של מקורות מידע. להלן נתייחס למספר מדינות מרכזיות שחוקיהן קובעים חיסיון זה.

מדינת ניו יורק

49. החוק במדינת ניו יורק [Civil Rights Law § 79-h], אסמכתא 11 בכרך האסמכתאות) קובע, בין היתר, את קיומו של חיסיון יחסי על חומר שנאסף על-ידי עיתונאים ושאינו סודי. לפי החוק האמור, החיסיון ביחס לחומר שאינו סודי יכול להיות מוסר בהתקיימם של שלושה תנאים מצטברים: 1. החומר הוא רלוונטי מאוד ונחוץ לעניין הנדון; 2. החומר הוא הכרחי לשם ניהול החליד; ו-3. לא ניתן להשיג את החומר מכל מקור אחר.

50. בשורה של פסקי דין, שבהם נדונו בקשות להתיר חקירה של עיתונאים או לחייבם למסור חומרים שנאספו במסגרת עבודתם העיתונאית ולא פורסמו, בתי-המשפט במדינת ניו יורק פירשו את מבחני החוק באופן מצמצם תוך העדפה ברורה של החיסיון העיתונאי. זאת מתוך אינטרס לשמור על עיתונות עצמאית וחופשית.

ראו:

- In the Matter of CBS Inc., 232 A.D. 2d 291 (Supreme Court of New York, Appellate Division, 1996) (אסמכתא 12 בכרך האסמכתאות).
- In Re Armstrong, 26 Med. L. Rptr. 1700 (Supreme Court of New York, New York County, 1997) (אסמכתא 13 בכרך האסמכתאות).
- In the Matter of ABC (The People v. Crea), 189 Misc. 2d 805 (Supreme Court of New York, New York County 2001) (אסמכתא 14 בכרך האסמכתאות).
- United Auto Group v. Ewing, 34 Med. L. Rptr. 1801 (S.D.N.Y. 2006) (אסמכתא 15 בכרך האסמכתאות).
- Guice-Mills v. Forbes, 12 Misc.3d 852 (Supreme Court of New York, New York County, 2006) (אסמכתא 16 בכרך האסמכתאות).
- People v. Hendrix, 12 Misc.3d 447 (Supreme Court of New York, Kings County, 2006) (אסמכתא 17 בכרך האסמכתאות).
- People v. Thomas Ford, 2007 N.Y. Misc. (Criminal Court of the City of New York, 2007) (אסמכתא 18 בכרך האסמכתאות).
- In the Matter of Schwartz (Sweet v. Sheehnan, M.D), 208 N.Y. Misc. 8699 (Supreme Court of New York, New York County, 2008) (אסמכתא 19 בכרך האסמכתאות).
- The People v. Novak, 41 Misc. 3d 749 (County Court of New York, Sullivan County, 2013) (אסמכתא 20 בכרך האסמכתאות).

מדינת קליפורניה

51. החוקה והחוק במדינת קליפורניה § Evid. Code, (b); Cal. Const., art. I, § 2, subd. (b); 1070 ; אסמכתא 21 בכרך האסמכתאות) קובעים, כי לעיתונאי תהא חסינות מפני אישום בביזיון בית-משפט שעה שהוא מסרב למסור, בין היתר, מידע שהגיע אליו במסגרת עבודתו העיתונאית. בשורה של פסקי דין שפירשו את החוק בקליפורניה נקבע, כי החסינות העומדת לעיתונאי חלה גם ביחס למידע שאינו סודי וכי היא תיסוג רק מפני זכותו של נאשם למשפט הוגן וזאת בהתקיים התנאים הצריכים לכך.
- ראו:
- The People v. Sanchez, 12 Cal. 4th 1 (Supreme Court of California, 1995) (אסמכתא 22 בכרך האסמכתאות).
- The People v. Herrera, unpublished (Court of Appeals of California 2nd Appellate District, 2006) (אסמכתא 23 בכרך האסמכתאות).
- Miller v. Superior Court, 21 Cal. 4th 883 (Supreme Court of California, 1999) (אסמכתא 24 בכרך האסמכתאות) נדונה בקשה של התביעה לחשוף חומרי גלם של ראיון שנערך עם נאשם, אשר לא פורסמו. בית-המשפט קבע, כי בשונה

מנסיבות בהן עומדת על הכף זכותו החוקתית של נאשם להליך הוגן, אשר עשויה להסיג במקרים מסוימים את החסינות העומדת לעיתונאי, לתביעה לא עומדת זכות דומה והחסינות העומדת לעיתונאי גוברת.

מדינת מישיגן

52. החוק במדינת מישיגן קובע, כי לעיתונאי זכות לחיסיון בין היתר על מידע שנאסף על-ידו ולא פורסם. חיסיון זה עשוי לסגת, בין היתר, במקרים שבהם נדון פשע חמור שדינו מאסר עולם, וכשהמידע חיוני לניהול ההליך ולאחר מיצוי מקורות מידע חלופיים [The Code of Criminal Procedure, s. 767.5a, אסמכתא 25 בכרך האסמכתאות]. לפסיקה המבצרת את החיסיון ומפרשת את התנאים להסרתו באופן מצמצם ראו People v. Pastor (In re March 1999 Riots), 463 Mich. 378 (Supreme Court of Michigan, 2000) (אסמכתא 26 בכרך האסמכתאות).

מדינות נוספות

53. למדינות נוספות בארה"ב שבהן נוהג חיסיון עיתונאי על מידע שלא פורסם ראו, בין היתר, חוקי החיסיון העיתונאי במחוז קולומביה [Washington D.C. Code, s. 16-4702, אסמכתא 27 בכרך האסמכתאות]; במדינת מרילנד [Md.CTS & Jud. Proc. Code Ann., s. 9-112, אסמכתא 28 בכרך האסמכתאות]; במדינת מונטנה [Mont. Code Ann. Ss. 26-1-901-903, אסמכתא 29 בכרך האסמכתאות]; במדינת נוודה [Nev. Rev. Stat. Ann., ss. 49.275, 49.385, אסמכתא 30 בכרך האסמכתאות]; ובמדינת צפון דקוטה [N.D. Cent. Code, s. 31-01-06.2, אסמכתא 31 בכרך האסמכתאות].

חיסיון עיתונאי על מידע באנגליה

54. באנגליה קיים הסדר חקיקתי לגבי תפיסת חומר עיתונאי ("Journalistic Material") על-ידי רשות חוקרת. מדובר בחומר שהושג או נוצר למטרות עיתונאיות ומוחזק על-ידי מי שהשיגו או יצרו למטרות כאמור, או שהתקבל מאדם אחר לשם מטרות כאלה [סעיף 13 ל-Police and Criminal Evidence Act, 1984 (להלן: PACE); ניתן לצפייה בקישור <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1984/60/contents>]. החוק האנגלי מתייחס גם לחומר עיתונאי לא-חשוני, המוגדר בו כ-"Special Procedure Material" [סעיף 14 ל-PACE]. צו לתפיסת חומר כזה יינתן רק אם לבית-המשפט יש יסוד סביר להאמין כי בוצעה עבירה וכי החומר המבוקש עשוי להיות בעל ערך מהותי לחקירתה; החומר המבוקש עשוי להיות ראיה רלוונטית בחקירה; דרכים אחרות להשגת הראיה נכשלו או לא נוסו בשל העדר סיכוי ממשי להצלחה; וקיים אינטרס ציבורי בתפיסת החומר לנוכח התועלת בחקירה והנסיבות שבהן החומר מוחזק [סעיף 2 ב-Schedule 1 ל-PACE].

55. בפסק הדין בעניין R. v. The Commissioner of Police of the Metropolis (12.3.2014) (אסמכתא 32 בכרך האסמכתאות) קבע בית-המשפט העליון של בריטניה, כי "Compulsory disclosure of journalistic material is a highly sensitive and potentially difficult area. It is likely to involve questions of the journalist's substantive rights"

חיסיון עיתונאי על מידע במשפט בינלאומי

56. אחד מפסקי הדין החשובים בהקשר נושא זיונו ניתן על-ידי ערכאת הערעור של בית הדין הבינלאומי של האו"ם לשפיטת האחראים להפרת המשפט ההומניטרי בשטחי יוגוסלביה לשעבר בעניין Prosecutor v. Brdjanin (Appeals Chamber; 11.12.2002) (להלן: עניין Brdjanin; אסמכתא 33 בכרך האסמכתאות). באותו עניין נדון זימונו לעדות של כתב צבאי של עיתון היוושינגטון פוסטי לגבי ראיון שקיים עם נאשם, אשר עמד לדין בגין פשעים כנגד האנושות. בראיון נכללו ציטוטים מדברים שאמר הנאשם בנושא טיהור אתני. העיתונאי זומן לעדות בעקבות ניסיונה של התביעה להגיש את הפרסום כראיה כנגד הנאשם. בית הדין ביטל את הזמנתו של העיתונאי לעדות וקבע, כי אם העיתונות תהפוך למקור קל ותדיר יתר על המידה להמצאה כפויה של ראיות, הדבר עלול לחתור תחת יכולתה לאסוף מידע ולדווח עליו לציבור. עוד נקבע שם, כי על מנת שכתבים צבאיים – וברי כי הדברים יפס לכתבים בכלל – יוכלו לבצע את עבודתם באופן יעיל, עליהם להיחזות כצופים עצמאיים ולא כעדי תביעה פוטנציאליים. זאת ועוד. עצם חיובו של עיתונאי להעיד כנגד אדם שמסר לו מידע – גם אם מדובר במידע שנמסר לפרסום – הינו בעייתי ביותר.

2ב. יישום הכללים המשפטיים על נסיבות המקרה דנו מצדיק את דחיית הערר

2ב(א). חיסיון עיתונאי חל על המידע נושא הערר

57. חברת החדשות תטען, כי בית-המשפט הנכבד קמא צדק בקבעו כי אין מקום לחייב אותה להציא למשיבה חומר גולמי של ראיון עיתונאי שנערך עם גבי הראל, הכולל חלקי ראיון ששודרו בכתבה, חלקי ראיון שלא שודרו בכתבה משיקולי עריכה ושיחות רקע שונות שהתנהלו בין גבי הראל לבין כתב המשפט של חברת החדשות, מר פלג, ואנשים נוספים שנכחו בצילומי הראיון, לרבות עורך דינה של גבי הראל. זאת משום שעל החומר האמור חל חיסיון עיתונאי.

58. כפי שצוין לעיל, בהנחיותיה המנהליות העוררת מכירה בקיומו של חיסיון עיתונאי על חומר שנאסף על-ידי עיתונאי במהלך עבודתו. חברת החדשות תטען, כי בנסיבות אלה העוררת מושקת מלטעון כי אין להכיר בקיומו של חיסיון עיתונאי על מידע כאמור.

59. חברת החדשות תטען, כי בית-המשפט הנכבד קמא צדק בקבעו כי ייש מקום להחיל את החיסיון העיתונאי גם על תוכן מידע שנאסף במסגרת העבודה העיתונאית השופטת ושאינו עלול להוביל לחשיפת מקורותיו. מסקנה זו נלמדת הן מהשוואה לחסיונות אחרים והן מן הרציונלים הניצבים בבסיסו של החיסיון העיתונאי.

60. כידוע, החסיונות המקצועיים הקבועים בפקודת הראיות [נוסח חדש] (להלן: פקודת הראיות) חלים על המידע עצמו (להבדיל ממקור המידע). כך:

60.1. החיסיון המקצועי המתייחס לעורך דין חל על "דברים ומסמכים שהוחלפו בין עורך דין לבין לקוחו או לבין אדם אחר מטעם הלקוח ויש להם קשר ענייני לשירות המקצועי שניתן על ידי עורך הדין ללקוח..." [סעיף 48א) לפקודת הראיות; ההדגשה הוספה];

60.2. החיסיון המקצועי המתייחס לרופא חל על "דבר הנוגע לאדם שנוקק לשירותו והדבר הגיע אליו תוך עבודתו כרופא והוא מן הדברים שלפי טיבם נמסרים לרופא בדרך כלל מתוך אמון שישמרם בסוד... והוא הדין באדם שאגב עבודתו בשירות הרופא או בשירותו של מוסד רפואי או בצוות המקצועי העובד עם הרופא, תוך טיפול בחולים, הגיע אליו דבר שנמסר לרופא" [סעיף 49א) לפקודת הראיות; ההדגשות הוספו];

60.3. החיסיון המקצועי המתייחס לפסיכולוג חל על "דבר הנוגע לאדם שנוקק לשירותו והדבר הגיע אליו תוך עבודתו כפסיכולוג והוא מן הדברים שלפי טיבם נמסרים לפסיכולוג בדרך כלל מתוך אמון שישמרם בסוד..." [סעיף 50א) לפקודת הראיות; ההדגשות הוספו];

60.4. החיסיון המקצועי המתייחס לעובד סוציאלי חל על "דבר הנוגע לאדם שנוקק לשירותו והדבר הגיע אליו תוך עבודתו כעובד סוציאלי והוא מן הדברים שלפי טיבם נמסרים לעובד סוציאלי בדרך כלל מתוך אמון שישמרם בסוד..." [סעיף 50א) לפקודת הראיות; ההדגשות הוספו];

60.5. החיסיון המקצועי המתייחס לכהן דת חל על "דבר שנמסר לו בוודו..." [סעיף 51 לפקודת הראיות; ההדגשה הוספה].

61. גם חסיונות סטטוטוריים נוספים חלים על המידע עצמו, כמפורט להלן:

61.1. חיסיון על דבר שנדע לנשיא המדינה במילוי תפקידו [סעיף 13ב) לחוק יסוד: נשיא המדינה; ההדגשה הוספה];

61.2. חיסיון על דבר שנדע לחבר כנסת במילוי תפקידו [סעיף 1ב) לחוק חסינות חברי הכנסת (זכויותיהם וחובותיהם), תשי"א-1951; ההדגשה הוספה];

61.3. חיסיון על ראייה שיש בה סוד מסחרי [סעיף 23ג) לחוק עוולות מסחריות, תשנ"ט-1999];

61.4. חיסיון על תוכנו של תחקיר צבאי [סעיף 539א לחוק השיפוט הצבאי, תשס"ו-1955];

61.5. חיסיון על תוכנו של תחקיר משטרתי [סעיף 102 לחוק המשטרה, תשס"ו-2006];

61.6. חיסיון על דיוניה ומסקנותיה של ועדת בדיקה לפי סעיף 21 לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996.

62. אף חסיונות הלכתיים, שנקבעו על-ידי הפסיקה, חלים על תוכנו של מידע. כך למשל:

62.1. חיסיון על מסמכים שהוכנו לקראת משפט צפוי או תלוי ועומד [ע"א 407/73 גואנשיר נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד כט(1) 169, 171 (1974); רע"א 6546/94 בנק איגוד לישראל בע"מ נ' אזולאי, פ"ד מט(4) 54, 61 (1995); רע"א 2235/04 בנק דיסקונט לישראל נ' שירי (27.6.2006)];

62.2. חיסיון בנקאי [רע"א 1917/92 סקולר נ' ג'רבי, פ"ד מז(5) 764, 772-774 (1993)].

63. חברת החדשות תטען, כי לנוכח הרציונלים הניצבים בבסיסו של החיסיון העיתונאי הרי שעל חיסיון זה לחול גם על תוכן המידע שנסאף במסגרת העבודה העיתונאית השוטפת. חיסיון המידע העיתונאי מתחייב על מנת למנוע פגיעה בפונקציה שאותה העיתונות נועדה למלא ולהבטיח זרימה חופשית של מידע אליה כמו גם מתן כיסוי הוגן ואובייקטיבי על-ידה. כפי שראינו לעיל, השיקול המרכזי העומד ביסוד החיסיון העיתונאי על היבטיו השונים נועד לעודד את שיתוף הפעולה עם העיתונות ונציגיה, דבר המתאפשר רק על-ידי הבטחת מעמדה של העיתונות כעיתונות חופשית, אובייקטיבית וחסרת פניות הראויה לאמון הציבור בכלל ושל מקורותיה בפרט, וכיבוד יחסי האמון שבינה לבין מקורותיה במובן הרחב של המילה.

64. הוצאת צוים המחייבים את חברת החדשות למסור מידע לרשויות החקירה בנימוק שהדבר נדרש לצורך חקירה משטרתית, פוגעת בעצמאותה של חברת החדשות ובאופן שבו היא נתפסת בעיני הציבור, והופכת את חברת החדשות – מניה וביה ובדיעבד – למעין "קבלן משנה" של המשטרה, דבר שזודאי איננו רצוי ואשר עלול להביא בוודאות לחוסר אמון וחוסר שיתוף פעולה עמה. כתוצאה מכך ייפגע האינטרס הציבורי הקיים בקיומה של עיתונות חופשית ואובייקטיבית.

65. חברת החדשות תטען, כי חיובו של עיתונאי להמציא למשטרה תיעוד שנעשה על-ידו במסגרת עבודתו העיתונאית, אשר רק חלקים ממנו פורסמו, עלול להפוך את העיתונאי למי שנחזה ל"זרוע הארוכה" של המשטרה, היינו למי שאוסף חומר עבור הרשות, אשר ישמש להפללתם של הגורמים המסוקרים על-ידו.

66. חברת החדשות תטען, כי עיתונאי עוסק מתוקף תפקידו בכיסוי תקשורתי (ולא חקירתי) של אירועים המתרחשים במקומות שונים, שתכליתו להביא לידיעת הציבור מידע חדשתי בעל עניין ציבורי. הוא אמור להיות גורם עצמאי ואובייקטיבי שאינו מעורב במעשה המסוקר, אלא מדווח עליו לציבור, להבדיל מעד תביעה פוטנציאלי. דא עקא, שחיובה של חברת החדשות להמציא חומר גלם מצולם של ראיון שערכה עם מקור מידע שלה שקול למעשה לגביית עדות ראייה ושמיעה של עיתונאיה והפיכתם ל"עדי תביעה" כנגד המרואייין.

67. מראית עין של היות העיתונאי מעין "קבלן משנה" של רשויות החקירה עלולה להביא לשתית תוצאות שליליות עיקריות:

ראשית, היא עלולה לפגוע באמינותו של העיתונאי ובחזות האובייקטיבית שלו וליצור טשטוש ותומים בין הרשות לבין כלי התקשורת העיתונאי, שתפקידו בין היתר להביא לידיעת הציבור מידע אודות פעולותיה של הרשות ובכך לתרום לפיקוח ולבקרה הציבורית עליה. שנית, היא עלולה לגרום לכך שאנשים רבים יימנעו מלהתראיין ולמסור לעיתונאים מידע שלציבור יש עניין לקבלו. בכך תיפגע זרימת המידע לציבור.

68. אכן, חיובת של חברת החדשות למסור לרשויות החקירה חומר גלם שמעולם לא שודר לציבור עלול לפגוע ביכולותיה של חברת החדשות לבצע את התפקיד שהוטל עליה בחוק הרשות השנייה ולדווח דיווח חדשותי אמיתי ואובייקטיבי. חיוב כאמור עלול גם לגרום לה להפר חובות החלות עליה כלפי צדדים שלישיים. מטעמים אלה אין לכופף על חברת החדשות למסור מידע שנאסף על-ידיה אלא בנסיבות חריגות ומנימוקים מפורטים, שאינם מתקיימים כאן.

69. יצוין עוד, כי השיקולים המנחים את גורמי המקצוע של חברת החדשות בהחלטה מה לצלם, כיצד לערוך את חומר שנאסף על-ידיהם לכלל כתבה מוגמרת ומתי ואיך לשדרה הם מורכבים והם מונחים בין היתר מהיבטים של: מהות החדשות והעניין הציבורי, אתיקה עיתונאית, צנזורה, הגנת לשון הרע והפרטיות וזכויות צדדים שלישיים. כל אלה כלולים בגדר החיסיון העיתונאי (במובן הרחב).

מטעמים אלה המוצר היחיד שאותו חברת החדשות מעמידה לציבור הרחב הוא הכתבה כפי ששודרה, כאשר כל יתור החומר שצולם, גם אם הוא קיים בידי חברת החדשות, מוגן בכל החסיונות שמחם היא נהנית כגוף תקשורת בתחום החדשות.

במובן זה ניתן לראות את היחסים בין חברת החדשות לבין הפרטים המסוקרים על-ידיה גם כיוצרים מעין הסכם מכללא, שבמסגרתו מותר לחברת החדשות על-ידי המצלמים לשדר לציבור את החומר הראוי לשידור לפי שיקול דעתה המקצועי של חברת החדשות. במסגרת הסכם מכללא זה – על החומר שלא שודר חל החיסיון העיתונאי וחברת החדשות אינה רשאית למסור אותו לצדדים שלישיים כלשהם אלא בנסיבות מיוחדות במינו שאינן מתקיימות כאן.

ב2ב). המבחן המשולש להסרת חיסיון עיתונאי אינו מתקיים בנסיבות המקרה דנן

70. חברת החדשות תטען, כי העוררת לא הוכיחה את התקיימותם של רכיבי המצטברים של המבחן המשולש אשר נקבע בעניין ציטדין (אסמכתא 1) להסרת החיסיון העיתונאי, כמפורט להלן.

העוררת לא הוכיחה את התקיימותו של הרכיב המצטבר הראשון של המבחן המשולש: רלוונטיות

71. כפי שראינו לעיל, בית-המשפט הנכבד קמא היה מוכן לקבל את טענת העוררת כי המידע המבוקש הינו רלוונטי להליכי החקירה והמשפט המתנהלים כנגד גבי הראל וכי יש בו פוטנציאל לשמש כחומר ראיות בהליך המשפטי נגדה. עם זאת, העוררת לא הבהירה איזה

חלק ספציפי מן התייעוד המבוקש הינו רלוונטי לחקירה. באנגליה נפסק בעניין זה, כי העדר ספציפיות מצדיק את דחיית הבקשה לגילוי חומר הגלם. ראו:
 Senior v. Holdsworth [1976], 1 Q.B. 35-36, 37, 38 (C.A.) (אסמכתא 34 בכרך האסמכתאות).
 בנסיבות אלה חברת החדשות תטען, כי רכיב הרלוונטיות של המבחן המשולש לא הוכח ומן הדין לדחות את הערר ולו מטעם זה בלבד.

העוררת לא הוכיחה את התקיימותו של הרכיב המצטבר השני של המבחן המשולש: מהותיות

72. בית-המשפט הנכבד קמא היה נכון אמנם לקבוע, כי העבירות בהן גבי הראל מואשמת הינן עבירות חמורות המתייחסות לעניין מהותי וזאת לאור החלטתו כי יש להפעיל במקרה זה את המבחן המשולש באופן מרוכך. עם זאת, בית-המשפט הנכבד קמא ציין כי "ספק בעיניי אם מדובר בעבירות אליהן כיוון כבי הנשיא שמגר בעניין ציטריין".

73. חברת החדשות תטען, כי חקירה בחשדות של "הלבנת הון, סרסרות והחזקת מקום לשם זנות" אינה מסוג הנסיבות החריגות אשר מצדיקות את הפגיעה הקשה והגורפת בחופש הביטוי והעיתונות. פגיעה זו תיגרם אם חברת החדשות תידרש לספק חומר גלם שצילמה ובכך תהפוך בדיעבד מגורם מדווח – ל"סוכן משטרת" המספק חומר ראיתי כנגד עבריינים לכאורה. אכן, אין מדובר כאן בחקירה של עניין מהותי, כמשמעו בעניין ציטריין, אשר הוגדר כפשע או עוון בעלי תוצאות או משמעות מהותיות, או "פשע חמור" כלשונו של כבי השופט עמית בעניין מקור ראשון [אסמכתא 2; פסי 1 לפסיק דינו].

העוררת לא הוכיחה את התקיימותו של הרכיב המצטבר השלישי של המבחן המשולש: נחיצות

74. בית-המשפט הנכבד קמא צדק בקביעתו, כי העוררת לא הוכיחה את קיומו של הרכיב המצטבר השלישי של המבחן המשולש, שהוא רכיב הנחיצות. אכן, גילוי המידע החסוי אינו חיוני כאן לצורך עשיית צדק, שכן בידי העוררת אפשרות להישען על ראיות אחרות או על מקורות מידע אחרים מבלי לדרוש את הגילוי מחברת החדשות.

75. אי-התקיימות רכיב הנחיצות נלמד כאן מכל אחד מהטעמים הבאים ומשניהם גם יחד במצטבר:

75.1. **הצו התא בשלב בו החקירה כנגד גבי הראל הסתיימה, הוגש כנגדה כתב אישום ומשפטת כבר החל להתנהל. ברי, כי בנסיבות שבהן בידי המשטרה היו די ראיות כדי לבסס המלצה להעברת התיק למרקליטות לשם הגשת כתב אישום ולדעת המרקליטות היו די ראיות להגשת כתב אישום באופן המקים סיכוי סביר להרשעה, הרי שאין כל צורך אמיתי בגילוי הנדרש מחברת החדשות לשם עשיית צדק.**
 כידוע, בהתאם לסעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 כתב אישום מוגש אם תובע מגיע למסקנה "שהראיות מספיקות לאישום אדם פלוני". המבחן לקיומו של יסוד זה הינו קיומו של "סיכוי סביר להרשעה". ראו בג"ץ 2534/97 יהב נ' פרקליטת המדינה, פ"ד נא(3) 1, 10-11 (1997) (להלן:

עניין **יהב**). ההחלטה להגיש כתב אישום "מתקבלת לאחר בדיקה מעמיקה ועניינית של כל חומר הראיות ואגב עימות בין הודעות העדים השונים, והערכת מהימנותן הלכאורית ומשקלם היחסי. ודוק: גם אם קיים חומר ראיות לכאורה להגשת כתב אישום, עדיין יכול היועץ המשפטי להחליט להימנע מהגשתו, אם סבור הוא שסיכויי ההרשעה על-פי החומר שברשותו מועטים מהה" [בג"ץ 3425/94 גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד (4) 1, 10 (1996); ההדגשה הוספה]. בפסיקה אף נקבע, כי "עצם בחינת הסתברות ההרשעה פירושה התחקות גם אחר אופן החלטתו של בית-המשפט במשפט. היינו, הסתברות סבירה להרשעה אין פירושה רק הסתברות סבירה כי על-פי חומר הראיות אכן ביצע הנאשם את העבירה המיוחסת לו, אלא הסתברות סבירה שבית-המשפט יפסוק שאין כל ספק סביר שהנאשם אשם בביצוע העבירה" [עניין **יהב**, בעמ' 12; ההדגשה הוספה].

אכן, "את המסקנה כי קיים סיכוי סביר להרשעה, בידי התובע לקבל על-פי בחינה כפולה של חומר הראיות הגולמי והערכת סיכויי ההרשעה על-פיו" [עניין **יהב**, בעמ' 12].

מכאן עולה בבירור, כי כתב האישום נגד גב' הראל הוגש רק לאחר שהפרקליטות ביצעה בדיקה מעמיקה ועניינית של כל חומר הראיות, עימתה בין הודעות העדים השונים והעריכה את משקלן של הראיות השונות תוך התחקות אחר החלטתו הצפויה של בית-המשפט. בנסיבות אלה ברור, כי אין צורך לפגוע בחופש הביטוי ובחופש העיתונות באמצעות חיובה של חברת החדשות למסור חומר שנאסף במסגרת עבודתה העיתונאית ולא פורסם על-ידה.

75.2. **הפרקליטות עצמה הצהירה במסגרת בקשה שהגישה לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב – יפו למתן צו זמני לסעדים זמניים נגד גב' הראל לפי סעיף 23 לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 ולפי סעיף 136(א) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973, בקשה החתומה על-ידי פרקליט מחוז תל-אביב (פלילי), עו"ד שלמה למברגר, כי בידיה "די ראיות להוכחת העבירות המיוחסות למשיבה [גב' הראל – תוספת של הח"מ]" (סעיף 2 לנספח ג' לערר).**
דברים אלה מדברים בעד עצמם.

76. העולה מן המקובץ מלמד אפוא בבירור, כי בידי העוררת יש די ראיות לניהול המשפט הפלילי כנגד גב' הראל ואין צורך לשם כך לפגוע בחופש הביטוי ובחופש העיתונות באמצעות חיובה של חברת החדשות למסור את החומר נושא הערר לרשות.

77. עיינו הרואות, כי אף לא אחד מרכיביו המצטברים של המבחן המשולש שנקבע בפסיקה להסרתו של חיסיון עיתונאי מתקיים במקרה דנן. בנסיבות אלה, דין הערר – דחייה.

ב2ג). זיו הערר להדחות גם בשל הפרת ההנחיות המנהליות על-ידי העוררת

78. בית-המשפט הנכבד קמא צדק כאשר קבע, כי בבקשתה לקבלת הצו העוררת אף לא פעלה בהתאם להנחיות המנהליות שזכרו לעיל, המתנות במפורש את הדרך שבה על גורמי החקירה לפעול כאשר הם מבקשים לבצע פעולות חקירה שיש בהן משום פגיעה בחיסיון העיתונאי.

79. כלל יסוד הוא במשפט המנהלי, כי משעה שהרשות קבעה לעצמה הנחיות היא מחויבת שלא לסטות מהן, אלא אם ניתן להצדיק את הסטייה מההנחיות בטעמים ראויים וענייניים. כפי שקבע כב' הנשיא שמגר בבג"ץ 47/91 ניימן נ' פרקליטות המדינה, פ"ד מה(2) 872, 876 (1991):

"... רשות ציבורית, המתווה לעצמה קווי פעולה או כללים בעניין אופן הפעלת סמכויותיה, איננה יכולה לסטות מן הקווים והכללים שגיבשה וקבעה לעצמה, אלא אם כן קיימים טעמים סבירים לכך העומדים במבחן הביקורת האובייקטיבית, שהרי גם בכך אחד הביטויים של השוויון בפני החוק".
[ההדגשה הוספה]

ראו גם ע"מ 9156/05 גרידינגר נ' ראפ, פסי 10 לפסק דינו של כב' השופט יוסף אלון (10.6.2008; להלן: עניין גרידינגר); ע"מ 9187/07 לחון נ' שר הפנים, פסי 39 לפסק דינו של כב' השופט יורם דנציגר (24.7.2008).

80. אכן, הנחיות מנהליות משקפות את הניסיון המצטבר של הרשות בנוגע להפעלת סמכותה ועל כן הן מסייעות בקבלת החלטות יעילות מקצועיות ורציונליות. הן אף תורמות לשוויון ולעקרון הוודאות המשפטית (ראו דפנה ברק-ארז משפט מנהלי כרך א 230 (2010)). על הטעמים העומדים ביסוד הדרישה לקיומה של הצדקה מיוחדת לסטייה מהנחיות מנהליות עמד כב' השופט אלון בעניין גרידינגר, בציינו כי:

"סטייה לא מנומקת ולא מוסברת מההנחיה המנהלית מהווה לכאורה אינדיקציה לכך שהחלטת הרשות פוגעת בעקרונות השוויון וההגינות עליהם מצווה הרשות.
סטייה מההנחיות המינהליות מעוררת על פני הדברים חשש כי היא נובעת לכאורה מקיומם של שיקולים זרים, אשר השפיעו על החלטת הרשות...".
[ההדגשה הוספה]

ראו גם יואב דותן הנחיות מנהליות 138-139 (1996); רענן הר זהב המשפט המנהלי הישראלי 136 (1996).

81. הנטל להראות כי קיים צידוק סביר לסטייה מהנחיות מנהליות מוטל על הרשות. כאשר סטייה מהנחיות מנהליות נעשית ללא צידוק סביר, או כבענייננו ללא צידוק כלל, הרי שהיא מהווה עילה לביטול החלטת הרשות.

ראו עניין גודינגר, פסי 10 לפסק דינו של כב' השופט אלון; בג"ץ 5277/96 חוד, חברה לתעשיות מוצרי מתכת בע"מ נ' שר האוצר, פ"ד (5) 854, 861-862 (1997); בג"ץ 4422/92 עפרן נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד (3) 853 (1993); ע"א 2512/93 איתורית שירותי תקשורת בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד (3) 252, 261-262 (1997); ברק-ארוז, בספרה הנ"ל, בעמ' 257.

82. במקרה דנן, בית-המשפט הנכבד קמא צדק בקבעו, כי לא בוצעה פניה מוקדמת למשיבה ולא הוצגו נתונים שלפיהם ניתן אישור של ראש האגף לחקירות ולמודיעין של משטרת ישראל להגשת הבקשה למתן הצו, תוך ידוע פרקליט המדינה. גם בערר לא מצאנו טענה שלפיה ניתן לבקשה למתן הצו אישורו של ראש האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל וכי הדבר הובא לידיעתו ואישורו של מפכ"ל המשטרה ולידיעתו של פרקליט המדינה. העוררת אף לא טרחה להסביר ולנמק מדוע היא הפרה את ההנחיות המנהליות במקרה דנן. על-פי החלכה הפסוקה שהובאה לעיל די בכך כדי להביא לביטול החלטת הרשות לבקש את הצו וכפועל יוצא מכך להצדיק את דחייתו של הערר.

ב2(ד). דין הערר להדחות לנוכח הפרשנות הראויה של סעיף 43 לפסד"פ

83. בית-המשפט הנכבד קמא צדק גם בקביעתו, כי באופן כללי יש לנקוט בזהירות רבה בשימוש בצווים מכוח סעיף 43 לפסד"פ כאשר מדובר בצו המכוון כנגד כלי תקשורת. כידוע, הלכה פסוקה היא כי הוצאת צווים מכוח סעיף 43 לפסד"פ אינה נעשית כדבר שבשגרה. ראו רע"פ 1761/04 שרון נ' מדינת ישראל, פ"ד (4) 9, 15, 23 (2004); רע"פ 8600/03 מדינת ישראל נ' שרון, פ"ד (1) 748 (2003). מקל וחומר שיש לנקוט משנה זהירות כאשר צו כזה מתבקש באופן גורף כנגד גוף תקשורת.

84. ברע"פ 1761/04 הנ"ל נקבע, כי השימוש בסעיף 43 האמור לפסד"פ ייעשה לעיתים נדירות בלבד, בכפוף לכל טענה של חיסיון או זכות אחרת שיש למקבל הצו כנגד מסירת המסמכים שאליהם הצו מתייחס. עוד נקבע, כי בית-המשפט לא יוציא צו אם עומדות למשטרה דרכים אחרות להגיע בכוחותיה למידע הדרוש לה. שימוש שגרתי בסעיף 43 הנ"ל כלפי כולי עלמא אינו ראוי ו"הוצאת צווים מכוח סעיף זה צריכה להיעשות במקרים נדירים ולא כדבר שבשגרה" (שם, בעמ' 23). בעניין מקור ראשון (אסמכתא 2) קבע כב' השופט רובינשטיין, כי "ככלל, בקשה לצו מכוח סעיף 43 לא תוגש מקום שקיימת דרך חלופית, אשר פגיעתה באוטונומיה של מקבל הצו קטנה יותר... מקום שלרשות החוקרת דרכים אחרות להגיע אל המסמכים הדרושים לה, ככלל, אין הצדקה לשימוש בסעיף" (פסי' ל"א ול"ב לפסק דינו של כב' השופט רובינשטיין; ההדגשה הוספה).

85. אם כלפי כולי עלמא הכלל הוא שאין מפעילים את הסמכות לפי סעיף 43 הנ"ל לפסד"פ אלא במקרים נדירים וגם זאת בכפוף לטענות חיסיון וזכויות ספציפיות העומדות למקבל הצו, קל וחומר שיש לנקוט משנה זהירות כאשר מדובר בהפעלת הסעיף כנגד כלי תקשורת, שהרי הכלל הראוי לגביהם הוא כי המידע שנאסף על-ידיהם במסגרת העבודה העיתונאית ולא פורסם בציבור – הינו חסוי.

לפיכך, כאשר מתבקש צו לפי סעיף 43 הנ"ל כנגד כלי תקשורת, על בית-המשפט להשתכנע – קודם להוצאת הצו וכתנאי להוצאתו – כי זהו אחד המקרים הנדירים שבהם ראוי להפעיל את הסמכות לפי הסעיף, ובנוסף כי בנסיבות אותו עניין מתקיים, ביחס לכל פרטי המידע לגביהם מתבקשת הוצאת הצו, המבחן המשולש של: רלוונטיות, מהותיות ונחיצות אשר נקבע בפסק הדין בעניין ציטרין (אסמכתא 1). כזאת לא הוכח על-ידי העוררת במקרה דן ולפיכך דין הערר להדחות גם מטעם זה.

22(ה). החומר נושא העורר כולל גם שיחות של גב' הראל עם עורך דינה

86. בית-המשפט הנכבד קמא צדק גם בקבעו, כי חלק מהחומרים הקיימים בידי חברת החדשות ואשר לא פורסמו כוללים, על-פי הנטען, גם שיחות שנערכו בין גב' הראל לבין עורך דינה (אשר נכח בצילומים), כך שקיימים במקרה דן גם אינטרסים נוספים הצדיקים הטלת מגבלות על חשיפת החומר.

22(ו). לא נפל כל פגם בכך שבית-המשפט הנכבד קמא לא צפה בחומר הגלם נושא הערר

87. לסיום הדברים ראוי עוד להזניח לטענת העוררת שלפיה על בית-המשפט הנכבד קמא היה לצפות בחומר הגלם שמסירתו נדרשה מחברת החדשות. המשיבה מודעת כמובן לגישת הפסיקה בנוגע לעיון בחומר המשמש נושא לטענת חיסיון. עם זאת, המשיבה סבורה כי לנוכח הזכויות החוקתיות המיוחדות הניצבות בבסיסו של החיסיון העיתונאי מן הראוי להורות לעיתונאי למסור מידע לעיונו של בית-המשפט הנכבד רק אם מבקש המידע הוכיח כי הדבר אכן נדרש לנוכח מהותיותו של ההלך, הרלוונטיות של המידע המבוקש והעדו יכולת להשיגו ממקורות אחרים. בהקשר זה מן הראוי לצטט מדבריו של השופט הנודע של בית-המשפט העליון של ארה"ב Thurgood Marshall בפסק הדין *New York Times Co. v. Jasclevitch*, 439 U.S. 1302, 1305 (1978) (אסמכתא 35) בכרך האסמכתאות, שלפיהם: "It may well be, moreover, that forced disclosure of these materials, even to a judge for *in camera* inspection, will have a deleterious effect on the ability of the news media effectively to gather information in the public interest, as is alleged by applicants".

ראו גם *New York Times Co. v. Jasclevitch*, 439 U.S. 1331, 1335 (1978) (אסמכתא 36) בכרך האסמכתאות.

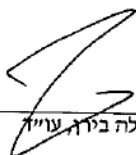
88. חברת החדשות טען, כי כפי שנקבע על-ידי השופט Marshall בבית-המשפט העליון של ארה"ב בפסק הדין בעניין *New York Times Co. v. Jasclevitch*, 439 U.S. 1331, 1335 (1978) (אסמכתא 36), הרי שעל מנת לחייב עיתונאי למסור חומר שנאסף במהלך עבודתו העיתונאית לעיון מוקדם כזה נדרש שהדבר ייעשה רק בהלך שהנשא הנדון בו הינו חשוב דיו על מנת לחשוף תוכן מידע שלא פורסם, ולו בפני בית-המשפט (דרישת המהותיות); כי מבקש הגילוי יצביע – עוד בטרם יובא המידע לעיונו של בית-המשפט – על הרלוונטיות של המידע (דרישת הרלוונטיות); וכי מבקש הגילוי יראה – כבר בשלב זה – כי לא ניתן לקיים משפט צדק ללא גילוי המידע (דרישת הנחיצות). ודוק: אין להסתפק כאן בהערכה כללית בדבר

הרלוונטיות והנחיצות, אלא נדרש ביסוס עובדתי של ממש, שיאפשר לבית-המשפט להחליט האם יסודות אלה אכן מתקיימים בטרם יחליט אם להיב את העיתונאי למסור את החומר לעיתו.

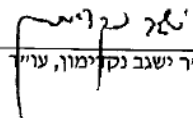
לנוכח העובדה, שעליה עמדנו בהרחבה לעיל, כי שלושה רכיבים מצטברים אלה לא התקיימו במקרה דנן לא הייתה על בית-המשפט הנכבד קמא חובה לצפות בחומר נושא הערר.

ג. סוף דבר: דין הערר להדחות

מכל הטעמים המפורטים לעיל באופן משלים, חלופי או מצטבר – חברת החדשות טוענת כי דין הערר על החלטתו של בית-המשפט הנכבד קמא להדחות על-ידי בית-משפט נכבד זה. תוצאה זו מתחייבת מהיות המדע נושא הערר חוסה תחת חיסיון עיתונאי, מהעובדה כי שלושת התנאים המצטברים שנקבעו בפסיקה להסרת החיסיון לא התקיימו במקרה זה, מהפרת ההנחיות המנהליות על-ידי העוררת ומיתר הטעמים שנמנו בהחלטתו של בית-המשפט הנכבד קמא.

דקלה בירן, עו"ד

ב"כ המשיבה

ד"ר ישגב נקיימון, עו"ד

7

משרת ישראל
היחידה המבקשת: ימ"ר ת"א
תאריך: 29.10.2015
מס' תיק ביחידה:

בבית משפט השלום ב: תל - אביב
מס' תיק בימ"ש

בקשה למחן צו להצגה / המצאה של חפצים ומסמכים
כפי שצוין 43 לפקודת סדרי הדין הפלילי (מעצר וחובושים) (נוסח חדש) תשכ"ט 1969

אני החתום מטה מצהיר בזאת כי מתנהלת חקירה בגין: הלבנת הון, סרסרות והחזקת מקום לשם זנות ויש לי יסוד להניח כי בידי ערוץ 2 וחברת מאקו נמצאים החפצים והמסמכים המכילים פרטים הדרושים לצורך חקירת זו: פרטים מלאים של: כל חומרי הגלם של הכתבה בנושא ענת הראל אשר שודרה בתאריך 31.07.15 בתוכנית "אולפן ששי" לרבות:

1. כלל חומרי הגלם ששימשו להכנת הכתבה כמפורט;
2. לפיכך, הנני מבקש מבית המשפט הנכבד לצוות על הערוץ המצוין לעיל, להמציא את המסמכים הנ"ל למשרת ישראל: ימ"ר ת"א מרחוב סלמה 16 ת"א מס' מקס 03-6802359 סלפון 03-6801330
3. זאת תוך: מיידית
4. הערות: הנני מבקש מבית המשפט הנכבד לאסור באיסור מפורש מסירת קיומו ותוכנו של צו זה לנשואי הצו, או למי מטעמם, כמו כן, אבקש כי מסמך זה יופקד בבסבת ביה"מש למשך 6 חדשים.
5. פרטי המבקש:

58968041	רש"מ רוזי	שחידם	חוקר
מ.א.	דרגה שם פרטי/ משפחה	תפקיד	חתימה

7

תיק מס' 15-10-60775

בבית משפט השלום

בתל-אביב-יפו

המבקשת:

חברת החדשות הישראלית בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר ישגב נקדימון (מ.ר. 16433)
ואו דקלה בירן
משדרות החשכלה 5, תל-אביב 67890
טל': 03-6239055; פקס: 03-5617969

- נגד -

המשיבה:

משטרת ישראל – ימ"ר תל אביב

בקשה לביטול צו המצאה של מסמכים

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת על-ידי חברת החדשות הישראלית בע"מ (להלן – "חברת החדשות" או "המבקשת") לבטל את הצו להמצאה של "פרטים מלאים של כל חומרי הגלם של הכתבה בנושא ענת הראל אשר שודרה בתאריך 31.07.15 בתוכנית אולפן שישי לרבות... כלל חומרי הגלם ששימשו להכנת הכתבה", אשר יצא מלפניו במעמד צד אחד בתאריך 29.10.2015 (להלן – "הצו").

העתק הצו מצ"ב כנספת א' לבקשה זו. לחלופין בית המשפט הנכבד מתבקש לקיים דיון במעמד הצדדים בבקשה זו ולהחליט את תוקף הצו עד למועד קיום דיון כאמור ובהתאם להחלטה שתתקבל באותו דיון.

א. רקע רלוונטי

1. חברת החדשות הינה בעלת הזיכיון לשידורי חדשות בערוץ השני של הטלוויזיה בהתאם לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התשי"ן-1990 (להלן – "חוק הרשות השנייה").
2. בתאריך 31.7.2015 המבקשת שידרה בתוכנית החדשות "אולפן שישי" בערוץ 2 כתבה של כתב המבקשת לענייני משפט, מר גיא פלג, אודות גבי עינת הראל וזאת לאחר שהוגש כנגדה כתב אישום בגין עבירות של סרסרות, החזקת מקום לשם זנות ועבירות נוספות ולאחר שמשפטה החל להתנהל (להלן – "הכתבה"). במסגרת הכתבה הוצגה גרסתה של גבי הראל לאירועים שהובילו להגשת כתב האישום כנגדה, אשר ניתנה במסגרת ראיון עיתונאי שנערך עמה (להלן – "הראיון") ושחלקים מתוכו נכללו בכתבה.

3. בתאריך 1.11.2015 הומצא לחברת החדשות באמצעות הפקסימיליה צו להמצאת מסמכים, שניתן על-די בית המשפט הנכבד ואשר מורה ל"ערוץ 2 וחברת מאקו" להעביר לידי משטרת ישראל "פרטים מלאים של כל חומרי הגלם של הכתבה בנושא ענת הראל אשר שודרה בתאריך 31.07.15 בתוכנית אולפן שישי לרבות... כלל חומרי הגלם ששימשו להכנת הכתבה".
4. בבקשה למתן הצו, שהומצאה למבקשת על-די המשיבה, לא מפורטים טעמים כלשהם לבקשה זולת הצהרת השוטר שהופיע בפני בית המשפט הנכבד לפיה: "מתנהלת חקירה בגין: הלבנת הון, סרסרות והחזקת מקום לשם זנות ויש לי יסוד סביר להניח כי בידי ערוץ 2 וחברת מאקו נמצאים החפצים והמסמכים המכילים פרטים הדרושים לצורך חקירה זו".
תצלום הבקשה למתן הצו מצ"ב כנספח ב' לבקשה זו.
- הנימוקים שעל יסודם הצו התבקש מלכתחילה אינם ידועים, אפוא, לחברת החדשות במלואם. המבקשת שומרת לפיכך על זכותה לחוסין טיעונים, נימוקים ואסמכתאות לביסוס עמדתה כי יש לבטל את הצו, אם וככל שהשלמת טיעון כזו תידרש, וזאת לאחר שיפורטו בפניה הטעמים שעמדו בבסיס הבקשה.
5. חברת החדשות טוענת, כי לא היה מקום לחייב אותה להמציא למשטרה את התיעד נושא הצו – חומר גולמי של ראיון עיתונאי שנערך עם גבי הראל, הכולל חלקי ראיון ששודרו בכתבה, חלקי ראיון שלא שודרו בכתבה משיקולי עריכה ושיחות רקע שונות שהתנהלו בין גבי הראל לבין כתב המשפט של המבקשת, מר פלג, לבין אנשים נוספים שנכחו בצילומי הראיון, לרבות עורך דינה של גבי הראל.
6. עמדת המבקשת היא, כי זכותה לחיסיון עיתונאי משתרעת גם על תוכן המידע שנאסף על-די עיתונאיה במסגרת העבודה העיתונאית השוטפת וכי בנסיבות העניין זכותה לחיסיון עיתונאי על המידע הגולמי שבידיה גוברת ועדיפה על האינטרס הקיים לכאורה בהליך החקירה שבכאן.
7. הזכות לחיסיון עיתונאי הינה יציר הפסיקה והיא יונקת את חיותה מעקרון חופש הביטוי ומהווה לכן נדבך חשוב במערכת הזכויות והחירויות שעליהן מושתת המשטר הדמוקרטי. החיסיון העיתונאי נועד להבטיח את חופש העיתונות, אשר נתפס כהגשמה של חירות הביטוי. מושכלות ראשוניים הם כי לחירות הביטוי ולזכויות הנגזרות ממנה – חופש העיתונות בכלל זה – מעמד מרכזי מבין חירויות היסוד, שכן היא תנאי מוקדם לקיומה של דמוקרטיה ולפעולתה התקינה. כיום זכויות אלה מוכרות כזכויות חוקתיות על-חוקיות המעוגנות בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. עד הנה בית המשפט העליון הכיר בחיסיון עיתונאי יחסי על זהות מקור ועל תוכן מידע העשוי להביא לזיהוי. חיסיון זה יכול להיות מוטר רק בהתקיים מבחן משולש של רלוונטיות, מהותיות ונחיצות. ראו:
- ב"ש 298/86 ציטרין נ' בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין במחוז תל אביב, פ"ד מא(2) 337, 356-357 (1987) (להלן – "עניין ציטרין").
- רע"פ 761/12 מדינת ישראל נ' מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ (29.11.2012) (להלן – "עניין מקור ראשון").

ע"פ 8445/11 קס נ' מדינת ישראל, פסק דינו של כבי השופט חנן מלצר (31.12.2012) (להלן – "עניין קס").

8. בעניין מקור ראשון בית המשפט העליון הותיר בצדק עיון את השאלה אם חיסיון עיתונאי יחול גם על תוכנו של מידע הנאסף על-ידי עיתונאי, שאינו מביא לזיהוי של מקור מידע. ראו שם, סעיפים פא ו-צא לפסק דינו של כבי השופט אליקים רובינשטיין (כתוארו אז), סעיף 3 לפסק דינו של כבי השופט יצחק עמית ופסק דינו של כבי השופט עוזי פוגלמן.

9. בעניין קס כבי השופט מלצר קבע, כי "העיתון והעיתונאי... בקבלם מידע (אפילו הוא סודי ולא בר גילוי לגורם בלתי מוסמך), ובפרסמם דברים המתבססים על המידע האמור (בישראל – לאחר שהתומר הבטחוני עבר צנזורה) – עושים שליחות למען הציבור ולמען זכותו לדעת. לכן, בעשותם כן, הם ראויים ככלל (עם חריגים מצומצמים ונדירים) למספר התחשבויות... [ובהן – תוספת של הח"מ] הקניית חיסיון עיתונאי" (שם, בסעיף 8 לפסק דינו; ההדגשות של הח"מ).

10. יצוין, כי בשיטות משפט זרות חיסיון עיתונאי חל גם על תוכן המידע שנאסף על-ידי עיתונאי במסגרת העבודה העיתונאית השוטפת ולא פורסם. ראו למשל U.S. v. Cuthbertson, 630 F.2d 139, 147 (3rd Cir. 1980); 9th Cir. 1961, 1966 (9th Cir. 1993) (להלן – "עניין Shoen"); Prosecutor v. Brdjanin (Appeals Chamber; 11.12.2002) (להלן – "עניין Brdjanin"); חוקי החיסיון העיתונאי במדינות ניו יורק, קליפורניה, מחוז קולומביה, מרילנד, מישיגן, מונטנה, נודה, צפון דקוטה ובמדינות נוספות בארה"ב.

11. ואכן, המשיבה עצמה, היא משטרת ישראל, ראתה להחיל במסגרת ההנחיות המינהליות שלה את החיסיון העיתונאי גם על מידע שנאסף על-ידי עיתונאי במסגרת עבודתו ולא רק על זהותם של מקורות מידע, וכך קובע בהקשר זה נוהל מסי 03.300 של האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל "עיתונאי – אישור זימון לחקירה ולעריכת חיפוש" (עודכן ביום 24.12.2006) (להלן – "הנחיות המשטרה"):

"עקרונות פסק הדין [בעניין ציטרין – תוספת של הח"מ] אומצו על ידי המשטרה לגבי עיתונאי, כעד... בכל מקרה בו מתעורר הצורך... לתפוס תומר שברשותו ואשר הגיע אליו תוך כדי עבודתו כעיתונאי...

בביצוע פעולות חקירה מעין אלה – יש משום פגיעה בעקרון חופש הביטוי עליו מושתת המשטר במדינה דמוקרטית, ועל כן נדרשת המשטרה לנהוג באיפוק רב בהפעלת סמכויותיה עפ"י חוק ולהפעיל רק לאחר מיצוי כל הדרכים החלופיות בחקירה" (סעיפים 1(ב)-ג) להנחיות המשטרה; ההדגשה במקור).

תצלום הנחיות המשטרה מצ"ב כנספח ג' לבקשה זו.

12. המבקשת תטען, כי החיסיון על תוכן המידע שנאסף במסגרת העבודה העיתונאית השוטפת הינו אחד ההיבטים של החיסיון העיתונאי. חיסיון על המידע העיתונאי – בדומה לחיסיונות אחרים הקבועים בפקודת הראיות אשר חלים אף הם על המידע עצמו (להבדיל ממקור המידע) – מתחייב על מנת למנוע פגיעה בפונקציה שאותה העיתונות נועדה למלא ולהבטיח זרימה חופשית של מידע אליה כמו גם מתן כיסוי הוגן ואובייקטיבי על-ידה. השיקול המרכזי העומד ביסוד החיסיון העיתונאי על היבטיו השונים נועד לעודד את שיתוף הפעולה עם העיתונות ונציגיה, דבר המתאפשר רק על-ידי הבטחת מעמדה של העיתונות כעיתונות חופשית, אובייקטיבית וחסרת פניות הראויה לאמון הציבור בכלל ושל מקורותיה בפרט, וכיבוד יחסי האמון שבינה לבין מקורותיה במונח הרחב של המילה.

13. חברת החדשות הינה גוף עיתונאי שעיסוקו השוטף והיום יומי הוא באיסוף מידע עיתונאי וחדשותי, צילומי, עריכתו ושידורו. מתוקף פעילותה זו היא מרכזת בידיה מידע העשוי להוות נושא להליכי חקירה ומשפט. **הוצאת צוים המחייבים את חברת החדשות למסור מידע לרשויות החקירה בנימוק שהדבר נדרש לצורך חקירה משטרתית, פוגעת בעצמאותה של חברת החדשות ובאופן שבו היא נתפסת בעיני הציבור, והופכת את חברת החדשות – מניה וביה ובדיעבד – למעין "קבלן משנה" של המשטרה, דבר שוודאי איננו רצוי ואשר עלול להביא בוודאות לחוסר אמון וחוסר שיתוף פעולה עמה. כתוצאה מכך ייפגע האינטרס הציבורי הקיים בקיומה של עיתונות חופשית ואובייקטיבית.**

14. המבקשת תטען, כי חיובו של עיתונאי להמציא למשטרה תיעוד שנעשה על-ידו במסגרת עבודתו העיתונאית, אשר רק חלקים ממנו פורסמו, עלול להפוך את העיתונאי למי שנחזה ל"זרוע הארוכה" של המשטרה, היינו למי שאוסף חומר עבור הרשות, אשר ישמש להפלתם של הגורמים המסוקרים על-ידו. ראו עניין Shoen, שם; U.S. v. LaRouche Campaign, 841 F.2d 1176, 1181-1182 (1st Cir. 1988).

15. המבקשת תטען, כי עיתונאי עוסק מתוקף תפקידו בכיסוי תקשורתי (ולא חקירתי) של אירועים המתרחשים במקומות שונים, שתכליתו להביא לידיעת הציבור מידע חדשותי בעל עניין ציבורי. הוא אמור להיות גורם עצמאי ואובייקטיבי שאינו מעורב במעשה המסוקר, אלא מדווח עליו לציבור, להבדיל מעד תביעה פוטנציאלי. ראו עניין Brdjanin, טעימים-43-41. דא עקא, שחיובה של המבקשת להמציא חומר גלם מצולם של ראיון שערכה עם מקור מידע שלה שקול למעשה לגביית עדות ראייה ושמיעה של עיתונאיה והפיכתם ל"עדי תביעה" כנגד המרואייין.

16. אכן, חיובה של חברת החדשות למסור לרשויות החקירה חומר גלם שמעולם לא שודר לציבור עלול לפגוע ביכולותיה של חברת החדשות לבצע את התפקיד שהוטל עליה בחוק הרשות השנייה ולדווח דיווח חדשותי אמיתי ואובייקטיבי. חיוב כאמור עלול גם לגרום לה להפר

חובות החלות עליה כלפי צדדים שלישיים. מטעמים אלה אין לכוף על המבקשת למסור מידע חסוי שבדיה אלא בנסיבות חריגות ומנימוקים מפורטים, שאינם מתקיימים כאן. לעניין זה יש מקום להפנות על דרך ההשוואה לפסק דינה של ערכאת הערעור של הטריבונל הפלילי הבינלאומי להעמדה לדין של נאשמים בעבירות נגד האנושות בתחום יוגוסלביה לשעבר בעניין Brdjanin. הערעור שם נסב על צו המחייב עיתונאי לתת עדות בנוגע לראיון שערך במהלך סיקור הקונפליקט ביוגוסלביה לשעבר. אגב ביטול הצו נקבע שם, כי חיוב כתבים להעיד בפני הטריבונל הבינלאומי כדבר שבשגרה ישפיע באופן משמעותי על יכולתה של העיתונות לאסוף אינפורמציה וממילא על יכולתה למלא את יעדיה להביא מידע לציבור בעניינים בעלי חשיבות ציבורית.

17. מראית עין של היות העיתונאי מעין "קבלן משנה" של רשויות החקירה עלולה להביא לשתית תוצאות שליליות עיקריות: ראשית, היא עלולה לפגוע באמינותו של העיתונאי ובחזות האובייקטיבית שלו וליצור טישטוש תחומים בין הרשות לבין כלי התקשורת העיתונאי, שתפקידו בין היתר להביא לדיעת הציבור מידע אודות פעולותיה של הרשות ובכך לתרום לפיקוח ולבקרה הציבורית עליה. שנית, היא עלולה לגרום לכך שאנשים רבים יימנעו מלהתראיין ולמסור לעיתונאים מידע שלציבור יש עניין לקבלו. בכך תיפגע זרימת המידע לציבור.

18. יצוין עוד, כי השיקולים המנחים את גורמי המקצוע של המבקשת בחחלטה מה לצלם, כיצד לערוך את חומר שטאסף על-ידיהם לכלל כתבה מוגמרת ומתי ואיך לשדרה הם מורכבים והם מונחים בין היתר מהיבטים של: מהות החדשות והעניין הציבורי, אתיקה עיתונאית, צנזורה, הגנת לשון הרע והפרטיות והכיות צדדים שלישיים. כל אלה כלולים בגדר החיסיון העיתונאי (במובן הרחב). מטעמים אלה המוצר היחיד שאותו המבקשת מעמידה לציבור הרחב הוא הכתבה כפי ששודרה, כאשר כל יתר החומר שצולם, גם אם הוא קיים בידי חברת החדשות, מוגן בכל החסינות שמהם היא נהנית כגוף תקשורת בתחום החדשות. במובן זה ניתן לראות את היחסים בין המבקשת לבין הפרטים המסוקרים על-ידי גם כיוצרים מעין הסכם מכללא, שבמסגרתו מותר למערערת על-ידי המצולמים לשדר לציבור את החומר הראוי לשידור לפי שיקול דעתה המקצועי של המבקשת. במסגרת הסכם מכללא זה – על החומר שלא שודר חל החיסיון העיתונאי והמבקשת אינה רשאית למסור אותו לצדדים שלישיים כלשהם אלא בנסיבות מיוחדות במינן שאינן מתקיימות כאן.

19. בעניין ציטרין קבע כב' הנשיא מאיר שמגר, בהקשר של גילוי מקורות המידע של עיתונאי, כי אין להתיר את הפעלת סמכותו של בית המשפט לכוף על עיתונאי לגלות את מקורותיו כדבר שבשגרה, שכן "... חיוב סיטוני ללא אבחנה ינגוז מניה וביה את קיומה של חירות הביטוי כהתגשמותה בשלוחתה שהיא חופש העיתונות" (שם, בעמ' 360; החדגשה של הח"מ).

כבי הנשיא שמגר הוסיף עוד כי הצרת תחומה של חירות הביטוי, שהזכות לחיסיון עיתונאי נובעת ממנה, תתאפשר רק במקרים חריגים בהתקיים מבחן משולש של: רלוונטיות; מהותיות; ונחיצות, וכך נוסחו הדברים בפסק הדין (שם, בעמ' 361; התדגשות של הח"מ):

"על כן אין להצר את תחומה של זכות היסוד האמורה ככל שהדבר מתייחס לגילוי מקורות מידע, אלא אם הדבר רלבנטי להליכים לפי המבחנים המשפטיים המקובלים, ובנוסף לכך ובנפרד מכך, אם לדעת בית המשפט הדבר חיוני ובעל חשיבות לשם עשיית צדק בנושא מהותי... נושא מהותי פירושו, כי המדובר בפשע או בעוון בעלי תוצאות או משמעות מהותיות או במעשה עולה חמור, שלגביו נדרש הגילוי מאחר שאין אפשרות לעשות משפט צדק ללא קבלת המידע... ההגנה על מקורות המידע אינה צריכה להתבטל בשל טעמים שמשקלם אינו רב; רק צורך, שהוא מהותי מבחינת אופי הנושא ובעל משקל כבד מבחינת נחיצות העדות במקרה המסוים... הוא שיכול להצדיק הסרתו של החיסיון היחסי בנושא של מקורות המידע. קרי, המבחן הוא משולש:

(א) ראשית, נבחנת הרלוואנטיות של השאלה;

(ב) שנית, נבחן אם אכן מדובר בעניין מהותי, כמבואר לעיל;

(ג) שלישית, נבחן אם המידע אכן דרוש במקרה הקונקרטי הנמצא בדיון, היינו, אם אין

אפשרות להישען על ראיות אחרות מבלי לדרוש גילוי של מקורות המידע".

20. דא עקא, שהמשיבה לא ראתה לנהוג באותה מידה של איפוק וריסון כאשר מדובר במידע וחומרי גלם שבידי חברת החדשות, כמודגם בבקשתה לקבלת הצו דנן. המבקשת תטען, כי על-פי המבחן המשולש אשר נקבע בעניין ציטריין, חקירה בחשדות של "הלבנת הון, סרסרות והחזקת מקום לשם זנות" אינה מסוג הנסיבות החריגות אשר מצדיקות את הפגיעה הקשה והגורפת בחופש הביטוי והעיתונות. פגיעה זו תיגרס אם המבקשת תיזרש לספק חומר גלם שצילמה ובכך תהפוך בדיעבד מגורם מזווח – ל"סוכן משטרתי" המספק חומר ראיתי כנגד עבריינים לכאורה. נבהיר את הדברים להלן.

ראשית, המשיבה לא תבהיר איזה חלק ספציפי מן התיעוד המבוקש הינו רלוונטי לחקירה. באנגליה נפסק בעניין זה, כי העדר ספציפיות מצדיק את דחיית הבקשה לגילוי חומר הגלם. ראו:

Senior v. Holdsworth [1976], 1 Q.B. 35-36, 37, 38 (C.A.)

שנית, אין מדובר כאן בחקירה של עניין מהותי, כמשמעו בפסיקה הנייל, אשר הוגדר כפשע או עוון בעלי תוצאות או משמעות מהותיות. אלה פורשו כעבירות רצח או עבירה חמורה בדומה לה ונראה כי "הלבנת הון, סרסרות והחזקת מקום לשם זנות" אינם עולים כדי עבירות חמורות מסוג זה.

שלישית, גילוי המידע החסוי אינו חיוני כאן לצורך עשיית צדק, שכן בידי המשיבה אפשרות להישען על ראיות אחרות או על מקורות מידע אחרים מבלי לדרוש את הגילוי מהמבקשת דווקא. כאן המקום לציין כי הצו הנצא בשלב בו החקירה כנגד גב' הראל הסתיימה, הוגש כנגדה כתב אישום ומשפטת כבר החל להתנהל. ברי, כי בנסיבות שבהן בידי המשיבה היו די ראיות כדי לבסס המלצה להעברת התיק לפרקליטות לשם הגשת כתב אישום ולדעת

הפרקליטות היו די ראיות להגשת כתב אישום באופן המקיים סיכוי סביר להרשעה, הרי שאין כל צורך אמיתי בגילוי הנדרש לשם עשיית צדק.

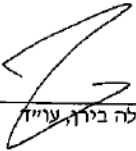
21. בנוסף דומה, כי בבקשתה לקבלת הצו המשיבה אף לא פעלה בהתאם להנחיות המשטרה שזכרו לעיל, המתוות במפורש את הדרך שבה על גורמי החקירה לפעול כאשר הם מבקשים לקבל מכלי התקשורת תיעוד של אירועים שסוקרו על-ידיהם, כאשר הכלל הוא כי הפנייה לכלי התקשורת לא תיעשה כדבר שבשגרה, אלא במקרים מיוחדים בלבד. מהו מקרה מיוחד לעניין זה – התרחשות עבירה חמורה מחד גיסא וחוסר יכולת להשיג לגבי עבירה זו חומר חקירה ממקור אחר לאחר מיצוי דרכי החקירה החלופיות מאידך גיסא. כלומר, גם במקרה בו המשטרה יכולה להצביע על עבירות חמורות שבוצעו במהלך האירוע המתועד, היא נדרשת למצות את כל דרכי החקירה החלופיות קודם לפנייה לכלי התקשורת בבקשה לקבל את החומר שבידיו.
- אולם בכך לא די. הנחיות המשטרה מוסיפות וקובעות, כי אם פנייה מוקדמת כזו נדחת וקיימת חשיבות מכרעת להשגת החומר ניתן לפנות לבית משפט לקבלת צו לתפיסת החומר אם ניתן לכך אישור מוקדם של ראש האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל. אם נימוק הדחייה הוא פגיעה בחיסיון עיתונאי אזי יש להביא את הדבר לידיעת פרקליט המדינה.
22. בענייננו לא הייתה כל פנייה מוקדמת למבקשת לקבל את החומר נושא הצו ולא נשמעה עמדתה קודם לבקשה להוצאת הצו – כי קיים לה חיסיון עיתונאי בחומר המבוקש. ממילא שאלה היא אם ניתן לבקשה אישורו של ראש האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל ואם הדבר הובא לידיעת פרקליט המדינה. עובדות אלה מצדיקות כשלעצמן את ביטול הצו.
23. בנוסף, הרי שהלכה הפסוקה קובעת, כי הוצאת צווים מכוה סעיף 43 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), תשכ"ט-1969 (להלן – "פסד"פ") אינה נעשית כדבר שבשגרה. ראו רע"פ 1761/04 שרון נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 9, 15, 23 (2004); רע"פ 8600/03 מדינת ישראל נ' שרון, פ"ד נח(1) 748 (2003). מקל וחומר שיש לנקוט משנה זהירות כאשר צו כזה מתבקש באופן גורף כנגד גוף תקשורת.
24. ברע"פ 1761/04 הנ"ל נקבע, כי השימוש בסעיף 43 האמור ייעשה לעיתים נדירות בלבד, בכפוף לכל טענה של חיסיון או זכות אחרת שיש למקבל הצו כנגד מסירת המסמכים שאליהם הצו מתייחס. עוד נקבע, כי בית המשפט לא יוציא צו אם עומדות למשטרה דרכים אחרות להגיע בכוחותיה למידע חדרוש לה. שימוש שגרתי בסעיף 43 הנ"ל כלפי כולי עלמא אינו ראוי ו"הוצאת צווים מכוה סעיף זה צריכה להיעשות במקרים נדירים ולא כדבר שבשגרה" (שם, בעמ' 23). כן ראו, בהקשר של הוצאת צו כאמור כלפי כלי תקשורת ועיתונאים, עניין מקור ראשון, סעיף לב לפסק דינו של כבי השופט רובינשטיין.
25. אם כלפי כולי עלמא הכלל הוא שאין מפעילים את הסמכות לפי סעיף 43 הנ"ל לפסד"פ אלא במקרים נדירים וגם זאת בכפוף לטענות חיסיון וזכויות ספציפיות העומדות למקבל הצו, קל

וחומר שיש לנקוט משנה זהירות כאשר מדובר בחפעלת הסעיף כנגד כלי תקשורת, שהרי הכלל הראוי לגביהם הוא כי המידע שנאסף על-ידיהם במסגרת העבודה העיתונאית ולא פורסם בציבור – הינו חסוי.

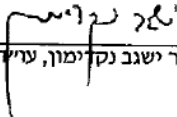
לפיכך, כאשר מתבקש צו לפי סעיף 43 הנ"ל כנגד כלי תקשורת, על בית המשפט להשתכנע – קודם להוצאת הצו וכתנאי להוצאתו – כי זהו אחד המקרים הנדירים שבהם ראוי להפעיל את הסמכות לפי הסעיף, ובנוסף כי בנסיבות אותו עניין מתקיים, ביחס לכל פרטי המידע לגביהם מתבקשת הוצאת הצו, המבחן המשולש של: רלוונטיות, מהותיות ונחיצות אשר נקבע בפסק הדין בעניין ציטרין.

26. מכל הסעמים המפורטים לעיל באופן משלים, חלופי או מצטבר – חברת החדשות טוענת כי יש לבטל את הצו שהוצא כלפיה. תוצאה זו מתחייבת מהיות המידע נושא הצו חוסה תחת חיסיון עיתונאי ומהעובדה כי שלושת התנאים המצטברים שנקבעו בפסיקה להסרת החיסיון לא התקיימו במקרה זה.

27. למעלה מן הצורך, המבקשת תבקש להסב את תשומת ליבו של בית המשפט הנכבד כי בחומר הגלם המצולם הנדרש בצו, כלולות שיחות שנערכו בין המרואיינת, גבי עינת הראל, לבין עורך דינה אשר נכח בצילומים ושהינן כפופות לחיסיון נוסף הנובע מיחסי עו"ד-לקוח.

זקלה בירן, עו"ד

ב"כ המבקשת

ד"ר ישגב נקדימון, עו"ד

א

60775-10-15

משרת ישראל

החידה המבקשת: ימ"ר ת"א
תאריך: 29.10.2015
מס' תיק ביחידה:

2575 110

בבית משפט השלום בתל אביב
מס' תיק בימ"ש

החלטה בדבר בקשה ליתן צו להמצאת מסמכים / הצגת חפצים ומסמכים
לפי סעיף 43 למקודת סדר הדין תמלולי (מעצר והיבוס) (נוסח חדש) תשס"ט 1969

1. בתאריך 29.10.2015 הופיע בפניי ד"ר א. מ. א. דרגה שם פרטי/ משפחה ד"ר א. מ. א. מבקיד לאחר שהוזהר כחוק, הצהיר כי תוכן בקשתו אמת, ולאחר שעיינתי בבקשה,

אני מצווה בזאת על ערוץ 2 וחברת מאקו להמציא למסמכים המבוקשים ולחעבירם לידי משרתת ישראל לידי מחלקת תמ"י בימ"ר ת"א.
פרטים מלאים של כל חומרי הגלם של הכתבה בנושא ענת הראל אשר שודרה בתאריך 31.07.15 בתוכנית "אולפן ששי" לרבות:

- א. כלל חומרי הגלם ששימשו להכנת הכתבה
- 2. כמוסרט: ערוץ 2 וחברת מאקו לבידוק, הנני מבקש מבית המשפט הנכבד לצוות על הערוץ המצוין לעיל, להמציא את המסמכים הנ"ל למשרתת ישראל: ימ"ר ת"א מרחוב שלמה 18 ת"א מס' פקס 03-6802359 טלפון 03-6802371

את החומר יספקו על מדיה מגנטית בנוסף למסמכים.

זאת תוך: מיידו
אני מחליט לדחות את הבקשה מן הנימוקים הבאים:

5. אני מצווה שיוטל איסור מפורט למסור קיומו ותוכנו של צו זה לכשואי תצו, או למי מטעמם. כמו כן אני מצווה כי מסמך זה יופקד בבקשת בית המשפט, למשך 6 חודשים.

ניתן בהתיימת ידי בתאריך _____ במקום _____
שם השופט התיימת בשופט

ירון גת, שופט
29-10-2015
בית משפט השלום תל אביב

121

משרת ישראל

היחידה המבקשת: ימ"ר ת"א
תאריך: 29.10.2015
מס' תיק ביחידה:

בית משפט השלום ב: תל - אביב
מס' תיק בימ"ש

בקשה למתן צו להצגה / המצאה של חפצים ומסמכים

למי סעיף 43 למקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחידוש) (נוסח חדש) תשכ"ט 1969

אני החתום מטה מצהיר בזאת כי מתנהלת חקירה בגין: הלבנת הון, סלישות והחזקת מקום לשם זנות ויש לי יסוד להניח כי בידי ערנץ 2 וחברת מאקו נמצאים החפצים והמסמכים המכילים פרטים הדרושים לצורך חקירה זו: פרטים מלאים של: כל חומרי הגלם של הכתבה בנושא ענת הראל אשר שודרה בתאריך 31.07.15 בתוכנית "אולפן שש" לרבות:

1. כלל חומרי הגלם ששימשו להכנת הכתבה
2. כמפורט:
3. לפיכך, הנני מבקש מבית המשפט הנכבד לצוות על הערוץ המצוין לעיל, להמציא את המסמכים הנ"ל למשרת ישראל: ימ"ר ת"א מרחוב סלמה 18 ת"א מס' בקש 03-6802359 סלפון 03-6801330
3. זאת תוך: מיידי
4. הערות: הנני מבקש מבית המשפט הנכבד לאסור באיסור מפורש מטירת קיומו ותוכנו של צו זה לנשואי הצו, או למי מטעמם, כמו כן, אבקש כי מסמך זה יופקד בכספת ביח"מש למשך 6 חדשים.
5. פרטי המבקש:

58968041 רס"מ רוזי שחידם חוקר
מ.א. דרגה שם פרטי/ משפחה תפקיד
חתימת

12

K

סימול -

המטה הארצי / האגף לחקירות ולמודיעין
 לשכת דאש
 האגף
 טלפון: 02-5429100
 פקס: 02-5429199
 י"ט בשבט, ה'תשע"ב
 12 פברואר 2012
 סימולין: 11014812

משיאת מועצת העיתונות
 כ"ו שופטות בית המשפט העליון (בדימוס)
 הנב" דליה דונר

שלום רב,

הנדון: חקירות עיתונים על ידי המשטרה

1. לפני זמן החקיים דיון בהשתתפותי במועצת העיתונות, אשר עסק בנושא חקירת עיתונאים על ידי המשטרה.
2. באותו מפגש התחייבתי להעביר לך התייחסות מסודרת באשר לאופן התנהלות המשטרה בכל הנוגע להחלטה על זימונו של עיתונאי לחקירה. אני מתנגד על השיהוי בהעברת התייחסות זו.
3. לגופו של ענין - התנהלות המשטרה בנוגע לזימון עיתונאי לחקירה נסמכת על שני אדנים, נוהל והנחיה פנימית.
4. נוהל "עיתונאי" - אישור זימון לחקירה ולעריכת חיפוש, המצ"ב, מתייחס למקרים בהם נדרש לזמן את העיתונאי לחקירה, כעד או כחשוד, או לערוך אצלו חיפוש וזאת על מנת לגלות זחוזת של מקור או לתפוס חומר שברשותו אשר הגיע אליו תוך כדי עבודתו בעיתונאי.
5. על פי הנהל, במקרים האמורים לעיל, נדרש אישור ר" אגף החקירות והמודיעין לכיצוע הפעולות, וזאת יתקבל לאחר שיועברו לבחינתו חומר החקירה משוא הבקשה והנימוקים שעל בסיסם מבקשים לזמן את העיתונאי לחקירה או לערוך אצלו חיפוש.
6. הנהל קובע קריטריונים שיש לשקול בטרם הגשת בקשה כאמור לר" אח"מ : קיומן של דרכים חלופיות להשגת המידע, מידת נחיצות המידע וחומרת העבירה.

עמוד 1 מתוך 3

כתובתם באתר :
www.police.gov.il

7. ר"י אח"מ, בטרם יקבל החלטה, ישקול אף הוא את השיקולים המפורטים לעיל, ובנוסף, ישקול האם קיים צורך לקיים תיוגנות עם פרקליט המדינה, פרקליט מחוז או נשיא מועצת העיתונות.
8. ככל שר"י אח"מ מאשר את החקירה, הדבר יבא לאישור המפק"ל, ויינתנו הנחיות על ידו בדבר אופן ניהול החקירה, הגורם החוקר וכדומה.
9. מעבר לנוהל זה, בשל רגישות הנושא, קיימת מזה מספר שנים הנחיה פנימית באח"מ אשר חופנתה לכלל ק"י האח"מ המחוזיים ולמפקדי היחידות הארציות, לפיה, גם במקרים נוספים בהם מדרשת חקירת עיתונאי, מעבר למקרים המפורטים בנוהל, קרי: במקרים בהם לא מדובר בושיפת זנות מקור או באיסוף חומר שברשות העיתונאי, מובא ודבר לאישורו של ר"י אח"מ.
10. כך למשל, ניקים בהם מדרשת חקירת העיתונאי בגין חשד לעבירה של הפרת צו איסור פרסום או בזשד לעבירת אימים וכדומה, מובאים המקרים לפתחו של ר"י אח"מ אשר שוקל את נסיבות האירוע, תומרת העבירה, הנשנות הקיימת כלפי העיתונאי ועוד.
11. לצד האמור לעיל, אציין כי המשטרה אמונה על אכיפת החוק במדינה ביחס לכלל התאורחים, ואנו לא נשלים ולא נקל ראש עם הפרות חוק מצד עיתונאים. ציפיתי היא, כי העיתונאים בתפקידם ובמעמדם יפעלו אך ורק במסגרת החוק ותוך הבגת האינטרס הציבורי הרחב העומד לפתחו.

ניצב
אח"מ

בברכה,
יורם סגלוביץ,
ר"י

העתק:
מפק"ל

עמוד 2 מתוך 3

כתובתנו באתר:

www.police.gov.il

האגף לחקירות ולמודיעין		
היחידה המנהלית : חטיבת החקירות		
שם תנועה: עיתונאי-אישור זימון לחקירה לעריכת חיפוש	מס' תנועה: 03.500.227	תחילה: עודכן: 24.12.2006
טבל זה תורג לעיין על פי חוק תעפי המידע		

1. כללי

- א. חיסיון עיתונאי אינו משוען בחוק. ברם, בהלכה עקרונית, שניתנה בבכ"ש העליון (בב"ש 368,298/86 ציטרין ואח'י נ' בית הדין המשמעתי של לשכת ערכי הדין במחוז ת"א ואח', פד"י מא (2) 337) **ממב כ"ה הששא שמגר**, כדן יחיד, בקיומו של חיסיון יחסי **(ולא מוחלט)** לעיתונאי בגילוי מקורותיו, שהגיש אליו תוך כדי עבודתו כעיתונאי.

בית המשפט חכיר בחיסיון, אך התווה לו גבולות וקבע, כי חיסיון לא יחול אם גילוי מקורות המידע הינו רלוונטי להליכים ואם מדובר בעניין חיוני ובעל חשיבות לשם עשיית משפט צדק בנושא מהותי, דהיינו, כשמחבר בפשע או בעון בעל תוצאות או משמעות מהותיות או במעשה עוולה חמור, ואין אפשרות להשיג על דאיות אחרות מבלי לדרוש גילוי מקורות המידע.
- ב. עקרונית מסק הדין אומצו ע"י המשטרה לבדי עיתונאי, מעד או כחשוד, בכל מקרה בו מתעורר הצורך להזמין לחקירה או לערוך חיפוש כללי, בביתו, במשרדו ובמסגרת העיתון על מנת לגלות זהותו של מקור מידע או לתפוס חומר שברשותו האשר תגיע אליו תוך כדי עבודתו כעיתונאי, לרבות קבלת מידע על העיתונאי מנאמרים היוצניים לצורכי חקירה, כגון: קבלת נתוני חקג על שיתותיו הנכנסות וחוצאות וכיו"ב.
- ג. בביתו פשרות חקירה מעין אלה - יש כשום מגיעה בעקרון חופש הביטוי עליו מושגת המשטר במדינה דמוקרטית, תל כן נדרשת המשטרה לנהוג באיפוק רב בהפעלת סמכויותיה עפ"י חוק ולהפעיל רק לאחר מיצוי כל הדרכים החלופיות בחקירה.
- ד. חוראות נוהל זה יחולו רק במקרים המטרטים לעיל, ובשאר המקרים יחולו החוראות הכלליות. למען חטר ספק, נוהל זה אינו תל כאשר עיתונאי חמו חשוד בעבירות שאינן נוגעות לפעילותו כעיתונאי, אלא תל **אז רב** כאשר מטרת חקירתו, בין כעד ובין כחשוד, הנה גילוי זהותו של מקור מידע או תפיסת חומר שתגיע אליו במסגרת עבודתו כעיתונאי.

2. הגדרות

עיתונאי - בעל תעודת עיתונאי או מי שמציג עצמו ככזה.

3. הנחיות

א. הנוער הצורך להטמין עיתונאי לחקירה או לנודד חיפוש, כמפורט לעיל, יועבר חומר מחקיר/חתיקה החקירה נשוא הבקשה, בצרוף הנימוקים בדבר הצורך לזמן את העיתונאי לחקירה או לערך חיפוש כאמור בשרשרת הפיקוד לר' אה"ם. זאת, בטרם הביצוע כל פעולה.

ב. הנוער הצורך לחזמן עיתונאי לחקירה או לערך חיפוש באופן דחוף, יתואם העניין בשרשרת הפיקוד טלפונית.

ג. לחלן הקריטריונים לקביעת הצורך בזימון עיתונאי לחקירה, עריכת חיפוש וכד':

(1) חממתה על החקירה בתן את כל הדרכים החלופיות להשגת המידע ומצא כי אין ביכולתו להשיגם בדרך סבירה אחרת.

(2) נשקלת מידת חוצות המידע ו/או הראיות המופקות מהחלק.

(3) חומרת העבירה.

ד. באופן דומה, ראש אגף החקירות ולמזדעין יישקל, בין היתר, בטרם מוגן האישור לזימון עיתונאי לחקירה את השיקולים הבאים:

(1) בחינתו של גילוי זהה מקוד המדע לחקירה, חומרת העבירה, האפשרות להגיע למידע או למקורות בדרכים חלופיות והצורך להיחלץ, בפרקליט המדינה, בפרקליט המחוז או בנשיא מועצת העיתונות (למי העניין).

(2) הנוער הצורך למנות לבית המשפט בבקשה כלשהי שיש עמה, או שיכולה להיות עמה, גניעה במיטתן עיתונאי - יכריע ראש אגף לחקירות ולמזדעין, בהתבסס על השיקולים המנויים בסעיף קטן (1) דלעיל, ויביא את הדבר לדעינתו של פרקליט המדינה.

ה. בטרם יקבל ר' האגף לחקירות ולמזדעין את החלטתו, יידע את המפק"ל ויקבל את אישורו.

ו. ר' האגף לחקירות ולמזדעין ייתן את הנחיותיו בדבר אופן ניתוח החקירה, לרבות הגורם החוקר, פעולת הקידת וכד'.

ז. עריכת חיפוש אצל עיתונאי

(1) חיפוש אצל עיתונאי יערך ע"פ צו חיפוש שהוצא ע"י שופט.

(2) בבקשה להוצאת צו חיפוש יש לעיין, כי תחיפוש יערך אצל עיתונאי לשם גילוי זהותו של מקור מידע, או לשם הפיסת חומר שברשותו ואשר תגיע אליו תוך כדי עבודתו כעיתונאי, ולפרט את נקום החיפוש והסיבה שבגינה מתבקש החיפוש. כמו כן, יצוין מדוע תחיפוש רלוונטי להליכים ובעל חשיבות לשם עשיית משפט צדק בנושא מהותי.

(3) אם במהלך חיפוש אצל עיתונאי נתגס חומר, שהעיתונאי טוען כי הוא חסוי - מכוס החומר, ללא עיון בו, למעטפה סגורה ותנומה ויבא לביחמי"ש לחקר"ש בשאלת החיסיון.

ה. מערך חיפוש או נתקר עיתונאי ע"פ אישור, כאמור לעיל, תזוהו התוצאות לראש אגף החקירות והמודיעין.

ו. מבלי לגרוע בכל האמור בסעיפים שלעיל, תתעורר הצורך לחקור אירועים אשר סוקרו ע"י כלי התקשורת - הכתובה והאלקטרונית - שבמהלכם בוצעו עבירות שונות לכאורה, כגון: התקבלות בלתי חוקית, התפרעות, תקיפת שוטרים וכיו"ב, יש לפעול כדלקמן:

(1) ככלל, אין לפנות לכלי התקשורת, כדבר שבשגרה, ולדרוש מהם את סרטי הצילום הנוגעים לענין, לצורך איסוף ראיות לחקירת עבירות.

(2) על אף האמור בסעיף ו.1 (1) לעיל, במקרים מיוחדים ניתן יהיה לפנות לכלי התקשורת וזאת בהתחשב בשיקולים הבאים:

(א) סוג העבירה ותופרתה.

(ב) העדר אפשרות להשיג את החומר המבוקש ממקור אחר, לאחר מיצוי דרכי חקירת חלופיות.

ז. (1) סורבה בקשת המשטרה לקבלת סרטי הצילום הנוגעים לסעיף 2.1 לעיל, וקיימת חשיבות מכרעת להשגת החומר הנ"ל לצורכי חקירה, תיפנה תחילה החוקרת באישור קי"האח"ס המחוזי/מרחבי הנוגע, לפי העניין, לבית המשפט לצורך קבלת צו לחצנת סרטי הצילום המבוקשים.

(2) סורבה בקשת המשטרה כאמור לעיל מהטעם של פגיעה בחיסיון עיתונאי, ויבא לדיעת פרקליט המדינה.

17.12.15

לכבוד בימ"ש שלום ת"א

המבקשת: חברת החדשות הישראלית בע"מ

המשיבה: משטרת ישראל- ימ"ר ת"א
ע"י פקד שלומי גיא

תגובה לבקשת חברת החדשות הישראלית בע"מ

צ"א 60775-10-15

1. ביום 21.7.15 הוגש בתיק שבדון כתב אישום המייחס בין היתר, לנאשמת עינת הראל ביצוע עבירות של סרסרות והלבנת הון, בהיקף של כ- 47.5 מיליון ₪. במקביל הוגשה בקשה למתן צו זמני לסעדים הזמניים עד לתום ההליכים, וזאת לשם תפיסת רכוש שבבעלות הנאשמת, שהושג לכאורה באמצעות כספים שהולבנו במסגרת פעילותה העבריינית.
2. ביום 31.7.15 פורסמה בערוץ 2 כתבה שזכתה לכותרת "מאחורי הקלעים של תעשיית הזנות". במסגרת הכתבה שודר ראיון עם הנאשמת, במהלכו פירטה הנאשמת באופן בלתי אמצעי, באופן שלא עלה במסגרת חומר החקירה, כיצד פעלו בתי העסק המוזכרים בכתב האישום. הנאשמת הוצגה בכתבה "כמי שניהלה במשך שנים קואופרטיב משותף ושוויוני". החומר בכתבה ערוך ולא ניתן להשתמש בחומר הערוך בהליך הפלילי.
3. צוות החקירה קיבל מפמת"א אישור לביצוע השלמת חקירה לאחר הגשת כתב אישום, בו יתפסו החומרים הבלתי ערוכים ששימשו להכנת הכתבה. מדובר בחומר ראיות חשוב ומהותי שיש בו כדי ללמד על תפקידה המשמעותי של הנאשמת בניהול בתי הבושת המוזכרים בכתב האישום.
4. ביום 29.10.15 הוצא צו בבימ"ש שלום ת"א בפני כבוד השופט ירון גת המורה לערוץ 2 להמציא למשטרת ישראל את כלל חומרי הגלם ששימשו להכנת הכתבה.
5. בעניין טענת החיסיון. החיסיון העיתונאי עוגן לאורך שנים בפסיקה והוא זוכה, ככלל, להגנת בתי המשפט. יחד עם זאת, הפסיקה מלמדת כי שאלת החיסיון על חומרי הגלם נעה בין גישות שונות לפיהן הגנת תכני המידע פחותה בחשיבותה, לבין מידת הפגיעה בפרטיות המקור. בחינת החומר בעניינינו מלמדת כי בינו לכתב האישום שהוגש יש קשר הדוק בו מפרטת הנאשמת את חלקה בתי הבושת המוזכרים בכתב האישום.

6. בעניין שאלת הפרטיות. הנאשמת התראיינה בפנים גלויות, תוך שהיא פורסת בפני הצופים את תולדות חייה ב"עולם בתי הבושת". מכאן עולה בצורה חדה וברורה שלא ניתן להחיל פה את חוק הגנת הפרטיות.
7. הכתב ושולחיו לא יכלו להתחייב בפני הנאשמת שחומר שלא ישודר לא ייעבר לעיון הפרקליטות, ובהמשך לעיון ההגנה, אם הוא מהווה חומר חקירה ואם יש בו חומר ראיות הנחוץ לניהול ההליך הפלילי.
8. אבקש לדחות את בקשת חברת החדשות ולהמציא לידי משטרת ישראל את כלל חומרי הגלם ששימשו לשידור הכתבה, שכן מדובר בחומר חקירה שחשיבותו רבה לאינטרס גילוי האמת

בכבוד רב,

שלומי גיא, פקד

ר' חוליית הלבנת הון

ימ"ר ת"א

71

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

06 ינואר 2016

צ"א 60775-10-15 מדינת ישראל נ' /

בפני כב' השופט ירון גת

חברת החדשות	המבקשת
נגד	
מדינת ישראל	המשיב

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27

פרוטוקול

נוכחים:

ב"כ המבקשת עו"ד ישגב נקדימון ודקלה בירן
נציג המשיבה פקד שלומי גיא
מר גיא פלד

פרוטוקול

נציג המשיבה:

לשאלת בית המשפט למה החומר הזה נחוץ לנו לאחר שהוגש כתב אישום, הכתבה אכן אחרי הגשת כתב האישום, בכתבה נמסרו דברים מהותיים שלא נמסרו בחקירה. קיבלנו פנייה מפרקליטות מחוז תל אביב לבחון ולסרוק את החומר, אני חייב את חומרי הגלם. יש בחומר דברים שנמסרו בצורה מפורטת דוגמת ניהול קואופרטיב, שיתוף פעולה של אנשים. באותה נשימה החומר נמסר בצורה גלויה, אין חשש לחשיפת מקור, אני משווה זאת לראיה פורנזית לאחר הגשת כתב אישום ומחזקת את הקיים. אני פה כנציג הפרקליטות לצורך העניין, והעניין נדון, והבקשה עומדת. בחומר העיתונאי שעליו אנו מדברים רלבנטי, היא הכחישה את החשדות היא טענה שהיא עובדת שכירה במקום. בכתבה היא לא הודתה בהלבנה. היא דיברה על ניהול והקשר שלה לעניין הזה. זה עולה בגלוי מהכתבה. אני מתייחס לכך שאולי נמצא בכך עוד אמירות שיכול להיות מעניין.

ב"כ המבקשת:

אני הולך עכשיו לשרש הבסיסי של החיסיון העיתונאי, ובעצם הרציונל לזהות חשיפת המקור זה להתייבשות המידע. כפי שהנשיא שמגר קבע בפסק דין סיטריין עיתונאות חופשית צריכה מקור מידע, אם מקור מידע יחשוש שזהותו תיחשף הוא לא ימסור את המידע. אם היא תדע שהכתב יחשוף אותה,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

06 ינואר 2016

צ"א 60775-10-15 מדינת ישראל נ' /

1 בדיעבד יהפוך לאסיפת חומר עבור משטרת ישראל היא רעה פסולה, כי בסופו של דבר אנשים יימנעו
2 מלשתף מידע עם עיתונאים. הטענה שלנו שצווים שהמשיבה מבקשת יהפוך את העיתונאים
3 למש"תפים או קבלני משנה. גיא פלד יהפוך להיות עד תביעה. אני הבאתי פסק דין מדוע בדיעבד יהפוך
4 העיתונאי לעד מדינה. משתתפים בעיתונאי ככלי לחקירות. בסופו של דבר, ירצו להגיש את החומר
5 כחומר התביעה יגישו אותו באמצעות העיתונאי גיא פלד. העיתונאי הופך להיות כלי חקירתי וזה
6 ירתיע מאנשים למסור מידע, הם סומכים על העיתונאי שיפעיל שיקול דעת עיתונאי מקצועי, אבל הוא
7 יפעיל את שיקול הדעת ולא משטרת ישראל.
8 יש הנחיות פנימיות של משטרת ישראל, שההנחיות האלה נרוקן אותן מתוכן. ההנחיות הללו משטרת
9 ישראל קיבלה על עצמה את עקרונות פסק דין ציטרין ולכן הם צריכים לעמוד בשלושת התנאים
10 שנקבעו בפסק דין ציטרין. לפי הילכה זו לא ניתן להסיר את החסיון העיתונאי. אנו נמצאים פה
11 בנסיבות עובדתיות שהתוצאה שאין חיוניות בהשגת החומר. חברי עצמו אומר שהחומר נמצא בכתב
12 ששודרה. הם יכולים לעשות חקירה ולנקוט בכל דרכי חקירה על סמך החומר ששודר. זו לא סיטואציה
13 שניתן לומר שהאמצעי האחרון זה קבלת חומר הגלם. רק שיש חשיבות מכרעת לקבלת החומר
14 מהעיתונאי... בחומר הזה יש גם שיחות ששותף להם עו"ד של הגברת.

15

16

מר גיא פלד:

17 הייתי במעמדים האלה לא פעם. יש מקרים יוצאי דופן שמצלמה שלט מנציחה פשע ולפעמים פשע
18 חמור. אולי בחומר הגלם יש משהו שיכול לעניין. אנו חוששים ממצב של "אח גדול". אולי מי
19 מהנאשמים אמר משהו שאולי מעניין את רשויות האכיפה. אני לא חושב שיש סוד גדול בחומר הזה.
20 לא יכול להיות שאני מגיע לדיונים ומגיע להיות עד תביעה בעקבות נאשמים שמתפים איתי פעולה.
21 לפעמים אותו "אח גדול" מוצא בחומר מטמון. אני מאחד את המקרה הזה אל מול מקרים אחרים.
22 את הרציונל של הבקשה הזו אני לא מצליח להבין.

23

24

נציג המבקשת:

25 אנו מבקשים להשתמש בחומרי הגלם הקיימים כדי להטיח בפני הנאשמת.

26

27

28

29

30

31

32

33

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

06 ינואר 2016

צ"א 60775-10-15 מדינת ישראל נ' /

1
2
3
4
5
6
7

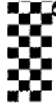
החלטה

החלטה תיכתב במועד מאוחר יותר ותשלח לצדדים בדואר.

ניתנה והודעה היום כ"ה טבת תשע"ו, 06/01/2016 במעמד הנוכחים.

ירון גת, שופט

8
9
10
11
12
13
14
15

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

צ"א 15-10-60775 מדינת ישראל נ' /

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט ירון גת

מבקשת חברות החדשות

נגד

משיבה מדינת ישראל

החלטה

- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23

לפניי בקשה להורות על ביטול צו המצאה של מסמכים שניתן כנגד המבקשת לבקשת המשיבה, בהתאם לסעיף 43 לפקודת סדר הדין הכללי (מעצר וחיתום) (נוסח חדש), תשכ"ט - 1969, ביום 29/10/15 (להלן: "פסד"י).

המבקשת, חברת החדשות, עותרת לבטל את הצו לפיו חויבה לתמצא למשיבה: "פרטים מלאים של כל חומרי הגלם של הכתבה בנושא עינת הראל, אשר שודרה בתאריך 31/7/15 בתוכנית אולפן שישי לרבות... כלל חומרי הגלם ששימשו להכנת הכתבה".

רקע רלוונטי:

ביום 21/7/15 הוגש כתב אישום כנגד הגבי עינת הראל אשר ייחס לה, בין היתר, ביצוע עבירות של סדררות, ניהול מקום לשם זנות והלבנת הון, בחיסק של כ- 47.5 מיליון ₪.

בתאריך 31/7/15 שידרה המבקשת בתוכנית אולפן שישי בערוץ 2 כתבה של הכתב לונגי משפט, מר גיא פלג, אודות הגבי עינת הראל, וזאת לאחר שהוגש כנגדה כתב אישום ולאחר שמשפטה החל להתנהל.

במסגרת הכתבה הוצגה גרסתה של הגבי הראל לאירועים שהובילו להגשת כתב אישום כנגדה, אשר ניתנה במסגרת ראיון עיתונאי שנערך עמה ושחלקים ממנו נכללו בכתבה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

צ"א 60775-10-15 מדינת ישראל נ' /

תיק חיצוני /

1 בעקבות הכתבה ששודרה, ביום 29/10/15 ביקשה המשיבה מבית המשפט כי ייתן צו לפי סעיף 43
2 לפס"ד, המורה למבקשת למסור למשיבה את כל חומר הגלם ששימש להכנת הכתבה.

3
4 הבקשה הוגשה ונבחנה במעמד צד אחד מבלי שהתקבלה תגובת המבקשות. הבקשה התקבלה והצו
5 ניתן ביום 29/10/15.

6
7 ביום 11/11/15 הומצא צו למבקשת. בעקבות המצאת הצו למבקשת, הוגשה הבקשה דן.

8
9 כאמור, ההחלטה המסנתזת בדבר מתן הצו ניתנה במעמד צד אחד, ללא דיון וללא קבלת תגובת
10 המבקשת. לפיכך אני רואה בבקשה שלפני ובדיון שהתקיים בעקבותיה כדיון ראשון בבקשה.

11 טענות הצדדים:

12 טענות המבקשות:

13
14 המבקשת טוענת כי לא היה מקום לחייב אותה למצוא למשיבה את התיעוד נושא הצו, הכולל חומר
15 גולמי של ראיון עיתונאי שנערך עם הגב' הראל, לרבות חלקים ששודרו בכתבה וחלקים שלא שודרו
16 בכתבה ובהם שיחות רקע שונות שמערכו בין הגב' הראל לבין הכתב ולבין אנשים נוספים שנכחו
17 בראיון, לרבות עורך דיוע של הגב' הראל.

18
19 לטענת המבקשת, זכותה לחיסיון עיתונאי משתרעת גם על תוכן המידע שאסף על ידי עיתונאיה
20 במסגרת העבודה העיתונאית השוטפת, וכי כנסיבות הענין דבר זכותה לחיסיון עיתונאי על המידע
21 הגולמי שבדיחה גוברת ועדיפה על האינטרס הקיים בהליך החקירה.

22
23 לשיטת המבקשת, הזכות לחיסיון העיתונאי שהזכרה בפסיקה צריכה לחול גם על תוכנו של המידע
24 שאסף על ידי עיתונאי, גם אינו מביא לזיהוי של מקור המידע.

25
26 עוד טוענת המבקשת כי התגברות על חיסיון עיתונאי ותאפשר רק במקרים חריגים כחס מתקיים
27 מבתן משולש של רלוונטיות, מהותיות ונחיצות. לטענת המבקשת המקרה דן, אינו נופל בגדר אותם
28 מקרים חריגים שכן לא מתקיים אף אחד מהמבחנים האמורים.

29
30 לפיכך, סבורה המבקשת כי יש מקום לקבל את הבקשה ולחזרות על ביטול הצו שניתן.

31
32

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

צ"א 15-10-60775 מדינת ישראל נ' /

תיק חינוכי /

1
2 **טענות המשיבה:**
3 לטענת המשיבה בראיון ששודר עם הגב' עינת הראל פירטה הגב' הראל באופן בלתי אמצעי, כפי שלא
4 עלה במסגרת חומר החקירה, כיצד פעלו כתי העסק המוזכרים בכתב האישום. הגב' הראל הוצגה
5 בכתבה כמי שניחלה במשך שנים "קואופרטיב משותף ושיווניני", וזאת בניגוד לדבריה בחקירותיה
6 במשטרה לפיהם הייתה שכירה כלבד בעסקים אלו. לפיכך, טענת המשיבה, כי יש בחומר המצוי בידי
7 המבקשת להגביו ניתן הצג, כדי לחזק משמעותית את חומר הראיות כנגד הגב' הראל. לשיטת
8 המשיבה מדובר בחומר ראיות חשוב ומהותי הנוגע ישירות לכתב האישום שהוגש כנגד הגב' הראל.
9
10 לטענת המשיבה מכיוון שהחומר ששודר בכתבה הוא ערוך ולא ניתן להשתמש בו במסגרת החליק
11 הפלילי, אין מטוס מסכנת מלכת החומר הגולמי לצורך שימוש בו כראיה כנגד הגב' הראל.
12
13 המשיבה ציינה כי בטרם הגשת הבקשה למתן הצו התקבל אישור מפרקליטות מחוז ת"א לביצוע
14 חשלתת חקירה לאחר הגשת כתב אישום.
15
16 לטענת המשיבה ככל שקיים חיסיון עיתונאי על תוכן חמידע שנטאף על ידי העיתונאי, הרי שחיסיון
17 זה הוא מצומצם, ועל כן בשל חשיבות החומר לצורך בוסוס כתב האישום יש לקבוע כי במקרה דנן
18 האינטרס הציבורי בקידום החקירה גובר על החיסיון העיתונאי.
19
20 **דינו והכרעה:**
21 לאחר שבתנתי את טענות הצדדים, וסקרתי את האסמכתאות הכלונטיות באתי לכלל מסקנה כי דין
22 הבקשה להתקבל, כך שיש להורות על ביטולו של הצו לחמצאות מסמכים שהוצג ביום 29/10/15.
23
24 הזכות לחיסיון עיתונאי היא יציר הפסיקה והיא יונקת את חיותה מעיקרון חופש הביטוי ומהווה נדבך
25 חשוב במערכת הזכויות והחירויות שעליןן מושתת המשטר הדמוקרטי. החיסיון העיתונאי נועד
26 לחבטיה את חופש העיתונות אשר נתפס כהגשמת חופש הביטוי. לחופש הביטוי ולזכויות הנגזרות
27 ממנה, לרבות חופש העיתונות, מעמד מרכזי בחירויות היסוד, שכן הם מהווים תנאי מוקדם לקיומה
28 של דמוקרטיה ולפעולתה התקינה. זכויות אלו מוכרות כיום כזכויות חוקתיות המעוגנות בחוק יסוד:
29 כבוד האדם וחירותו.
30
31 עד כה, הכיר בית המשפט העליון בחיסיון עיתונאי יחסי על זהות מקור ועל תוכן מידע אשר עלול
32 להביא לזיהוי של המקור [ראו: בייש 298/86 ציטרין נ' בית הדין המשמעתי של לשכת עורכי הדין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

צ"א 60775-10-15 מדינת ישראל נ' /

תיק חצוני /

- 1 במחוז ת"א, פד"י מ"א(2), 337; רע"פ 761/12 מדינת ישראל נ' מקור ראשון המאוחד (הצופה) בע"מ
2 ; ע"פ 8445/11 קס נ' מדינת ישראל (31/12/12).
3
4 ההכרה בחיסיון העיתונאי על זהות מקור, נבעה מהחשיבות הרבה של חופש העיתונות ומתוך ההכרה
5 כי השיפת זהותם של מקורות תמצא אנושות בחופש העיתונות, בשל כך שמקורות מידע פוטנציאליים
6 לא ימסרו את המידע שברשותם לעיתונות בשל חשש שזהותם תיחשף.
7
8 בעניין מקור ראשון חותיר בית המשפט העליון בצדק עיון את השאלה אם חיסיון עיתונאי יחול גם על
9 מידע שנאסף על ידי העיתונאי, שאינו מבא ליהויו של מקור המידע.
10
11 בשיטות משפט זרות, הוכר חיסיון עיתונאי גם על תוכן המידע שנאסף על ידי העיתונאי במסגרת
12 העבודה העיתונאית השוטפת ולא בפריסת. ראו למשל: U.S. v. Cuthbertson, 630 Shoen v.
13 Shoen, 21 Med L. Rptr. 1961, 1966 (9th; F2d 139, 147 (3rd Cir. 1960); Prosecutor
14 v. Brjann (Appeals Chamber, Cir. 1993); חוקי החיסיון העיתונאי במדינות ניו יורק,
15 קליפורניה, מחוז קולומביה, מרילנד, מישיגן, מונטנה, טאבדה, צפון דקוטה ומדינת נוספות בארה"ב.
16
17 כמו כן, בעולה מס' 03.300 של האגף לחקירות מודיעין במשטרת ישראל, שעניינו "עיתונאי – אישור
18 זימון לחקירה ולעריכת חיפוש", ראתה משטרת ישראל להתניח גם למידע שנאסף על ידי עיתונאי
19 במסגרת עבודתו כחלק מהחיסיון העיתונאי.
20
21 בחינת הרציונל לקיומו של חיסיון עיתונאי מובילה למסקנה כי יש מקום להחיל את החיסיון
22 העיתונאי גם על תוכן מידע שנאסף במסגרת העבודה העיתונאית השוטפת ושאינו עלול להוביל
23 לחשיפת מקורות.
24
25 הרציונל המרכזי לקיומו של חיסיון עיתונאי, הינו הבטחת חופשית המודעת ממידע שוטף
26 וחופשי המגיע אליה ללא חששות ומגבלות. רציונל זה חל, לטעמי, גם ביחס לתוכן מידע שנאסף
27 במסגרת עבודה עיתונאית שוטפת.
28
29 לצורך שמירה על עיתונות חופשית, אובייקטיבית וחטרת פגות, הראויה לאמון הציבור, יש צורך
30 לעודד את שיתוף הפעולה של הציבור עם העיתונות ונציגיה. חיובו של עיתונאי למסור מידע לרשויות
31 החקירה, בנימוק שהדבר מדרש לצורך תקירה משטרתית, פוגע בגנצאאותו של העיתונאי ובאופן שבו
32 העיתונות תפסת בעיני הציבור, והופכת את העיתונאי למעין "קבלן משנה" של המשטרה, דבר שעלול

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

צ"א 60775-10-15 מדינת ישראל נ' /

תיק חינוכי: /

- 1 להביא לחוסר אמון מצד הציבור כלפי התקשורת ולחוסר שיתוף פעולה עמה. כתוצאה מכך ייפגע
2 האינטרס הציבורי בקיומה של עיתונות חופשית האובייקטיבית.
3
4 עיתונאי עוסק מתוקף תפקידו בכיסוי תקשורתי ולא חקירתי, שתכליתו להביא לדיעת הציבור מידע
5 חדשותי בעל עניין ציבורי. העיתונאי אמור להיות גורם עצמאי ואובייקטיבי שאינו מעורב במעשה
6 המסקר, אלא מדווח עליו לציבור, להבדיל מעד תביעה פוטנציאלית. חיובו של עיתונאי להמציא חומר
7 גלם מצולם של ראיון שנערך עם מקור מידע שלו, שקול לגביית עדות ראייה או שמיעה של העיתונאי
8 והפיתוי ללעד תביעה כנגד המרואיין. מצב דברים זה יפגע לבטח באמון של הציבור בעיתונות
9 ובחברת המידע והחופשי מהציבור לעיתונות.
10
11 הנה כי כן, חיובו של העיתונאי להביא לחוסר אמון שברשותו לרשויות החקירה, עלול להוביל לשתי תוצאות
12 שליליות עיקריות: ראשית, הוא עלול לפגוע באמינותו של העיתונאי ובחזות האובייקטיבית שלו
13 וליצור טשטוש תחומי-הידע הרשות לבני כלי התקשורת, שתפקידו בין היתר הוא לפקח על הרשות
14 ולבקר אותה. שנית, הוא עלול לגרום לכך שאנשים רבים ימנעו מלהתראיין ולמסור לעיתונאים מידע
15 שלציבור יש עניין לקבלו.
16
17 לפיכך ישנה הצדקה להחיל את החיסיון העיתונאי גם על תוכן מידע שטאסף במסגרת העבודה
18 העיתונאית השוטפת ושאינו עלול להביא לחשיפת מקורות.
19
20 ביחס לתוכן המידע שטאסף על ידי העיתונאי במסגרת עבודתו העיתונאית השוטפת, ניתן לומר כי
21 מדובר בחומר שנמסר לעיתונאי בדיעה ובחסכמה שיפורסם לציבור. שיקול דעתו של העיתונאי, ובהתאמה
22 חלקו מפורסם והופך לגלוי לעיני הציבור כולו, ועל כן מעמדו שונה מהחומר שטאסף מקור שהתנה את
23 מסירת המידע בשמירת חיסיון על זהותו. הבדל זה מצדיק לטעמי שוני בעוצמת ההגנה שניתנת למידע
24 העיתונאי שטאסף על ידי העיתונאי במסגרת עבודתו השוטפת, אך אינו מצדיק קבוצה לפיה לא חל
25 חיסיון כלשהו על מידע זה. זאת, הן בשל שוני התוצאות השליליות העיקריות שצוינו לעיל הנכונות
26 גם ביחס לחיסיון בגוגל לתוכן המידע שטאסף, ואשר מצדיקות את החלטת הרציונל של החיסיון
27 העיתונאי גם על תוכן המידע שטאסף, והן מכיוון שמוסר המידע לא מסכים בהכרח לחשיפה מוחלטת
28 ומלאה של כל החומרים שנמסרים, ובמיוחד החומרים שלא פורסמו בסופו של דבר.
29
30 כמו כן ניתן לראות ביחסים שבין העיתונאי לבין מוסר המידע כיוחסים שיוצרים מעין הסכם מכללא,
31 לפיו על התומר שלא שדרר חל חיסיון והעיתונאי אינו רשאי למסור אותו לצדדים שלישיים כלשהם,
32 ובפרט לרשויות אשר בכוונתן לעשות במידע שימוש מפליל כנגד מוסר המידע.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

צ"א 60775-10-15 מדינת ישראל נ' /

תיק חינוני /

- 1
 2 לפיכך, אני סבור כי החיסיון העיתונאי משתרע גם על פני תוכן המידע שנטאף על ידי העיתונאי
 3 במסגרת עבודתו השוטפת שאינו עלול להוביל לחשיפת המקור, ואולם עוצמתו של חיסיון זה נמוכה
 4 יותר מהחיסיון העיתונאי החל על זהותו של המקור. משמעותה של העוצמה הנמוכה היא שעל מנת
 5 להתגבר על חיסיון זה תידרש הרשות לעמוד במבחנים מרוכבים יותר לעומת המבחנים הנדרשים לשם
 6 התגברות על החיסיון המגן על זהות המקור.
 7
 8 משקבעת כי החיסיון העיתונאי כולל גם את המידע שנטאף על ידי העיתונאי במסגרת עבודתו
 9 השוטפת, יש לבחון את האם מתקיימים התנאים המצדיקים חריגה מהחיסיון במקרה דנן, שהרי
 10 מדובר בחיסיון חסי.
 11
 12 בפרשת ציטרין קבע כב' הנשיא שמגר כי החריגה מהחיסיון העיתונאי תתאפשר רק במקרים חריגים
 13 בהתקיים מבחן משולש של רלוונטיות המידע המבוקש רלוונטי להליכי החקירה והמשפט, מחותיות
 14 (המידע המבוקש חיוני ובעל חשיבות לשם עשיית צדק בעניין מהותי, קרי פשע או עוון בעלי תוצאות
 15 או משמעות מהותית), ונחיצות (המידע המבוקש פורש מאחר שאין אפשרות לעשות משפט צדק ללא
 16 קבלתו).
 17
 18 מכיוון שעוצמתו של החיסיון העיתונאי ביחס למידע אשה נטאף על ידי העיתונאי במסגרת עבודתו
 19 השוטפת נמוכה מעוצמתו של החיסיון ביחס לזהות המקור, יש להפעיל את המבחן המשולש האמור
 20 בצורה מרוכבת שעה שמדובר בתוכן מידע שנטאף על ידי העיתונאי שאינו עלול להוביל לחשיפת
 21 המקור.
 22
 23 בחינת נסיבות המקרה דנן לאור המבחן המשולש המרוכב, מובילה אותי למסקנה כי המקרה דנן אינו
 24 נופל בדבר המקרים המצדיקים חריגה מהחיסיון העיתונאי, וזאת בעיקר מכיוון שלא מתקיים במקרה
 25 דנן המבחן השלישי, הוא מבחן הנחיצות.
 26
 27 נכון אני לקבל את טענת המשיבה לפיה המידע שבכתבה שנערכה על ידי המבקשת הינו רלוונטי להליכי
 28 החקירה והמשפט כנגד הגבי עינת הראל וכי יש בו פוטנציאל לשמש כחומר ראיות בהליך המשפטי
 29 גנדה. לפיכך, מתקיים במקרה דנן מבחן הרלבנטיות.
 30
 31 כמו כן, מקובל עלי כי העבירות בהן מואשמת הגבי עינת הראל, הינן עבירות חמורות המתייחסות
 32 לעניין מהותי, אם כי ספק בעיני אם מדובר בעבירות אליהן כיוון כב' הנשיא שמגר בעניין ציטרין.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

צ"א 60775-10-15 מדינת ישראל נ' /

תק חיטומי: /

1 מכיוון שיש להפעיל במקרה דנן את המבחן המשולש באופן מרוכז אני נכון לקבוע כי מתקיים במקרה
2 דנן גם מבחן המהותיות.
3
4 עם זאת, אינני סבור כי במקרה דנן מתקיים מבחן הנחיצות, אף אם מבחן זה נבדק באמת מידה
5 מרוכבת. הסתבה דנן והצג שהוצג לבקשת המשיבה, הוצג בשלב בו החקירה כנגד הגב' הראל
6 הסתיימה, הוגש כנגדה כתב אישום ומשפטה כבר החל להתנהל. על כן ברור כי בידי המשיבה ישנן די
7 ראיות לביטול הגשת כתב אישום כנגד הגב' הראל, וזאת גם ללא הידרשות לחומר הקיים בידי
8 המבקשת לפיכך, גילוי המידע החסוי הקיים בידי המבקשת אינו חיוני ונחוץ במקרה דנן לעשיית צדק,
9 שכן לא ניתן לומר שהגנת אפשרות אחרת לעשות משפט צדק ללא קבלת המידע. כמו כן, יש לזכור כי
10 המשיבה תוכל לעשות שימוש בחומרים שפורסמו ושודרו בכתבה במסגרת החקירה הנגדית של הגב'
11 הראל גם אם לא תוכל להגישם כראיה.
12
13 אשר על כן, אני סבור כי המשיבה אינה עומדת בתנאי המבחן המשולש, גם בגרסתו המרוכבת, ועל כן
14 האינטרס הציבורי בדבר עיתונות חופשית, אפקטיבית ואובייקטיבית, תופש הבטווי וחופש העיתונות
15 הנגזר ממנו, גוברים על האינטרס הציבורי בקבלת החקירה הפלילית והולכי המשפט במקרה דנן.
16
17 לפיכך, יש מקום להיעתר לבקשת המבקשת ולהורות על ביטול הצג להמצאת המסמכים שהוצג
18 לבקשת המשיבה ביום 29/10/15.
19
20 בשולי הדברים, יש להוסיף כי המשיבה לא פעלה במקרה דנן בהתאם להחליה שלה (נוהל 03.300 של
21 האגף לחקירות ולמודיעין במשטרת ישראל), שכן לא בוצעה פנייה מוקדמת למבקשת, ולא הוצגו
22 נתונים לפיהם ניתן אישור של ראש האגף לחקירות ולמודיעין להגשת הבקשה להוצאת הצג, תוך יידוע
23 פרקליט המדינה.
24
25 זאת ועוד, סבורני כי באופן כללי יש לנקוט בזהירות רבה בשימוש בצוויים מכנה סעיף 4 לפסדי"פ
26 כאשר מדובר בצו המכוון כנגד כלי תקשורת.
27
28 לכסוף יש לציין, כי חלק מהחומרים הקיימים בידי המבקשת ואשר לא פורסמו כוללים, על פי הנטען,
29 גם שיחות שנערכו בין הגב' הראל לבין עורך דינה, כך שקיימים במקרה דנן גם אינטרסים נוספים
30 המצדיקים הטלת מגבלות על חשיפת החומר.
31
32

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

צ"א 60775-10-15 מדינת ישראל נ' /

תיק חיובי /

סוף דבר:

1
 2 אני נעתר לבקשת המבקשת, ומורה על ביטול הצו להמצאת מסמכים שניתן ביום 29/10/15 מכוח סעיף
 3 43 למסד"פ, וזאת בשל קיומו של חיסיון עיתונאי על המידע שחתיבש בצו שלא ניתן להתגבר עליו
 4 בנסיבות המקרה דן.
 5

המזכירות תשלח העתק החלטה זו לבי"ב הצדדים.

זכות ערעור בהקף

ניתנה היום, כ"ה סבת תשע"ז, 06 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.

7
 8
 9
 10
 11
 12
 13

התביעה
 ירון גת, שופט

התביעה
 ירון גת, שופט

התביעה
 ירון גת, שופט

14
15

סריקה חלקית

המסמך המלא
נשלח לסריקה חיצונית